

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 3. XIII aastakäik

1. veebruaril 1938

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	1.50
Välismaale . . .	5.00
Poolaastas . . .	3.00

Toimetus ja talitus

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
Igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 30.00
1/2 " . . .	16.50
1/4 " . . .	10.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

Sisu: Kaubanduslik kutseoskus Inglismaal Tööstus- ja majandusõpilaste koolide fondi küsimus. Eesti suurtööstus aasta algul. Vajalised sammud kodumaa laevasõidu arenguks Tähelepanuks veskipidajatele tegevuslubade muretsemise asjus. Kaubandus-tööstuskoja nõukogu koosselekult. Erinäitused Tallinnas 1938. aastal. Äride register. Toiduainete turg. Välisbörsid. Kaubahindu Tallinna börsi kursisedelid.



Tallinna Linn
Keskraamatukogu

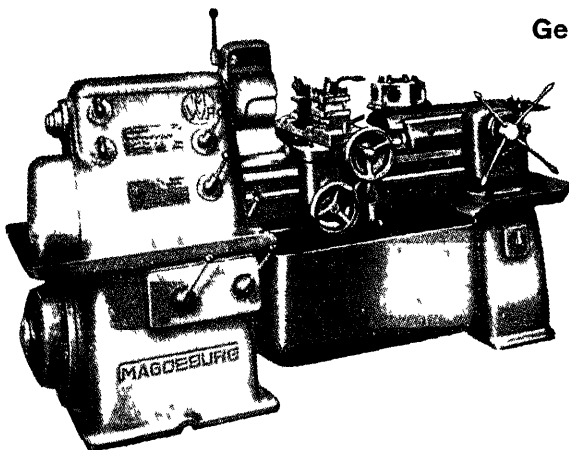
Igasuguseid metalltööstuse masinaid, lisaseadeid nende, töö- ja mõõduriistu pakub tehaste

Magdeburger Werkzeugmaschinenfabrik G. m. b. H., Magdeburg

G. Kärger A. G., Berlin

J. E. Reinecker A. G., Chemnitz

Gebrüder Thiel G. m. b. H., Ruhla



esindaja Eestis

°/u. Systema

Lai 9

Telef. 430-09

Soovitame piimatalitustele:

Rootsi „Alfa-Laval“, Saksa
„Westfalia“ ning Soome „Lacta“

harilikke, poolhermeetilisi ja täishermeetilisi koorelahutajaid.

„Astra“ ja Silkeborgi vabrikute

uuemat tüüpi ning paremate katsetulemustega kroonitud
piimatööstuse masinaid.

Inglise plaatpastööre A. P. V.

Praegusaja parimaid üldtunnustatud piimaveo-
kanne ja piimakurni

Daani „F. M.“ ja Rootsi „Alfa“

Võitinnimaterjali, pergamenti, võisoola, võivärvi, väävelha-
pet, amüülalkoholi, masinarihmu ning kõiki piimatalituses
vajalisi laboratooriumitarbeid.

Müük ainult piimatalitustele,
minimaalsete vahetalitus-
kuludega

Jälgige hinnakirju!
P. K. „VÕIEKSPORT“.

A-S. «VOLTA TEHASED»

TALLINN

SOO TÄN. 27

TELEF. 477-66

ERIALANA VALMISTAME:

ELEKTRI KEEVITUS AGGREGAATE

ALATISELE VOOLULE

JA

KEEVITUS-TRANSFORMAATOREID

KEERDVOOLULE

VENTILATSIOONI JA SOOJAÕHU KÜTTESEADEID

Kaubanduslik kutseoskus Inglismaal

Kaubandusliku kutseoskuse küsimus on püsinud meil päevakorral pikemalt. Seepärast võiks olla huvipakkuv jälgida sama küsimuse arengut teistes riikides.

Tutvunud kaubandusliku kutseoskuse korraldusega lähemalt Inglismaal, võib selles märkida järgmisi põhijooni:

1. Kaubandusliku kutseoskuse nõuet ei ole ettevõtete pidajate ega ka nende teenijate kohta seadusega sunduslikuks tehtud (välja arvatud tavalised seaduse eeskirjad apteekide, rohukaupluste jne. kohta).

2. Kaubanduslik kutseoskus on väga suurelt jäetud omavalitsuste, majandusringkondade ja vastavate kutseorganisatsioonide korraldada ja lahendada. (Ministeeriumi poolt, kes omavalitsuste j. t. koole küll subsideerib, ei ole koolidele sunduslikke õppekavu välja töötatud — kuigi teatud järelevalve koolide õppekavade üle on olemas.)

3. Majandusringkondade ja sellekohaste kutseorganisatsioonide poolt on enne fikseeritud kvalifikatsiooni nõuded (eriliste eksamite näol) millele vastavalt on korraldatud omavalitsuste ja eraõppeasutuste töö.

4. Kutseoskuse õpetamises on märkida eriliselt tihedat koostööd tegelike majandusringkondade ja vastavate õppe- ning eksamineerivate asutuste vahel.

5. Kutseoskuslik ettevalmistus õppeasutustes haarab peamiselt bürooametkonda.

Müügipersonaali süstemaatiline ettevalmistus õppeasutustes on märksa vähema ulatusega (osalt ikkagi katsetamise järgus).

6. Kutseoskuse omandamises on märgata tendentsi kitsal alal spetsialiseerumiseks.

7. Kutseoskuslikule küljele pühendatakse inglise ärielus tösist tähelepanu.

8. Kutseoskuslik ettevalmistus on korraldatud sellaselt, et see majandusringkondi enam-vähem rahuldab.

Need on põhijooned. Alljärgnevas on püütud ajakirja ruumile vastavalt vaadelda tegelikku korraldust.

Enne kui asuda üksikasjalisemalt kutseoskuse omandamise vaatlusele, tuleb esile tõsta juba teesides märgitud asjaolu, mis teravalt iseloomustab kaubandusliku kutseoskuse korraldust Inglismaal.

Nimelt on kaubandusliku kutseoskuse omandamine Inglismaal printsipiis korraldatud sellaselt, et algul on tegelike majandusringkondade poolt

üles seatud ja täpselt fikseeritud nõuded, millele peavad vastama isikud, kes soovivad mõnd ametialalist kvalifikatsiooni saada (näit. vann. raamatupidaja, vann sekretär, pangaametnik, ärijuht jne.) See ongi peamiselt selleks pandiks, mis hoiab õppeasutusi tegeliku elu nõuetega kooskõlas. Siinkohal olgu aga veel kord märgitud, et sellasel kutseomajal ei ole mingeid seadustega garanteeritud eesõigusi. Endastmõistetavalt tekib kutseomajate tegelik eelistamine nende parema kvalifikatsiooni tulemusena.

Eelkirjeldatud süsteemist tingituna vaatleme ka esimeses järjekorras kutseoskuslike nõuete ülesseadmist majandusringkondade poolt, et hiljem jälgida lühidalt, kus ja kuidas vastav ettevalmistus toimub.

Viit liiki organisatsioonid:

1. kaubanduskodad — peamiselt küll ainult Londoni kaubanduskoda (paar teist täiesti ainult kohapealse tähtsusega);

2. erilised sihtühingud (suurim ja tähtsaim „Royal Society of Arts“ — asut. 18. saj. kaub. & tööstuse edendamiseks);

3. vastavad kutseühingud (vann. raamatupidajate, sekretäride, ärijuhtide, pangaametnike jne. ühingud, nagu: Institute of Chartered Accountants, Institute of Bankers, Corporation of Accountants, Corporation of Certified Secretaries, Institute of Chartered Shipbrokers, Incorporated Sale Managers' Association, Institute of Grocers ja rida teisi);

4. kohapealsed ülalloeteldud kutseühingute unioonid (nagu näit. „Union of Lancashire and Cheshire Institutes“ j. t.), ja lõpuks

5. vastavad omavalitsused ja riigiasutused (post, toll jne.), kes küll ainult oma ametkonna ettevalmistamist taotlevad („civil service“) — need kõik korraldavad igal aastal kindlaksmääratud aegadel ja kindla korra järgi üle maa erilised kirjalikud (testide kujul) eksamid (sisuliselt võiks neid nimetada kutseeksameiks). Eksamite kavad, mis eksamineerivate asutuste poolt töötatud välja ja avalikuks tehtud, sisaldavad olenevalt eksamist, kõige mitmesugusemaid majandus- ja õigusteaduslikke aineid suures või vähemas ulatuses.

Need eksamid harilikult jagunevad kolme liiki — alg-, kesk- ja kõrgema astme eksameiks.

* Tegelikult ei ole selle juures vannutamisega üldse tegemist, — see on ainult meil vastavasse kutseorganisatsiooni kuuluvate raamatupidajate kohta omaks võetud nimetus.

Nendest on kesk- ja eiti kõrgema astme eksamid õige põhjalikke ja mitmekülgseid teadmisi nõudvad.

Eriti rasked on eksamid üldtunnustatud vanemate kutseühingute juures.

Nende eksamite sooritajaile (iga aasta tugevalt üle 100.000 isiku) antakse eksamineerivate asutuste poolt vastavad tunnistused (certificates). Nende tunnistuste mõju ja tähtsus ettevõtjaskonna silmis on suurem või vähem — olenevalt eksamineeriva asutuse prestiižist ja usaldusest tema vastu.

Juba märksa suurem mõju on sel, kui sellase tunnistuse omanik kuulub mõnesse sellekohasesse kutseühingusse (osa loeteldud eespool) ja võib selle liikmena oma nime taha kirjutada eritähed (igal kutseühingul oma tähed), nagu näit. A. C. I. S. (Associate of Chartered Institute of Secretaries — s. t. vannutatud sekretäride ühingu liige) jne. Sellase kutseühingu liikmeks (suurema osa kutseühingute juures) võib aga saada ainult see, kes peale eelpool nimetatud eksamite (muidugi selle kutseühingu poolt ja kava järgi korraldatud, mille liikmeks soovitakse astuda) sooritamise omab veel mitmeaastase (keskmiselt 4—6 a.) praktika omal alal, nõutava vanuse tsensuse ja on elukombeilt vastuvõetav.

Selle kõva filtri läbi teinud, omab kutseühingu liige, kahtlemata, juba päris kõrge kvalifikatsiooni. Seda enam, et kutseühingute eksamid ei ole ühekülgised, vaid sisaldavad tavaliselt peale erialaliste ainete ka üldist majanduslikku mõtlemist ja arusaamist arendavaid aineid (majandusteooria, majandusgeograafia j. t.).

Avansseerumine ilma neid eksameid õiendamata ja vastava kutseühingu liikmeks olemata (viimane on muidugi ainult kvalifikatsiooni tunnuseks) on, nagu allakirjutatu eesolevat, viimasel ajal tugevasti raskendatud, seda aga ainult selle tõttu, et tavaliselt on kutse omandanute kvalifikatsioon kõrgem, millest on tingitud ka nende eelistamine.

Märkinud, kehtiva süsteemiga kooskõlas, enne kutseoskuse omandamise lõpufaasi eksameid, heidaksime nüüd lühikese pilgu nende eksamiteks ettevalmistusele ja kaubandusliku kutseoskuse omandamisele üldse.

Pool sada aastat tagasi ei tuntud Inglismaal kaubanduslikku haridust andvaid õppeasutusi üldse. Esimesed sammud kaubandusliku hariduse edendamise suunas astus Londoni kaubanduskoda, tema asutas vastavad kursused, koostas oma eksamite kavad ja hakkas sellekohaseid tunnistusi välja andma. Hiljem tegi sama koda ettepaneku Londoni County Council'ile (linnavalitsusele), et viimane võtaks kaubandusliku hariduse

andmise enda hooleks, asutaks selleks koole jne. See sündis. Tihedas koostöös eksamineerivate asutustega (neid sigines vahepeal juure) loodi terve võrk vastavaid õppeasutusi (polytechnic), mille kõrval jäid töötama muidugi ka vahepeal tekkinud eraõppeasutused. Nii sündis see üle maa. Need õppeasutused hakkasid õpilasi ette valmistama peamiselt just vastavaiks eksameiks, pidades täpselt silmas eksamineerivate asutuste nõudeid (eksamikavu). Endastmõistetavalt on paljudes neis õppeasutustes ka kursused, mis taotlevad üldise kaubandusliku hariduse andmist ja mitte ainult eksamiks ettevalmistust (muu hulgas erikursused ka ülikooli teaduslike kraadide omandamiseks kaubandusteanduse alal).

Üldiselt sünnib kutseoskuslik ettevalmistus, kutseoskuse omandamine, kahel teel:

1. õppimisega vastavais õppeasutustis.
2. tegeliku töö juures kogemuste omandamisel.

Selle juures võib õppeasutustis õppimise juures eraldada kolme viisi:

1. õppimine enne teenistusse astumist vastavais „full-time“ või „day-time“ kutsekoolis (õpetus kogu päev);

2. õppimine teenistuses oleku kestes kas „part-time“, s. o. õhtukoolides, või n.-n. „day-continuation“ koolides (nii nimetatakse kooli, kuhu suured firmad saavad oma ametnikke ja õpilasi paar-kolm korda nädalas tööajast), ja

3. õppimine kirjalikult antavail kursusil.

Suures osas neist õppeasutustis sünnib õpetus nii päeval (day-time) kui ka õhtul (part-time), kusjuures õhtuste õpilaste arv ületab kümne ja enamkordselt päevaste õpilaste arvu.

Siinkohal oleks huvitav tuua Londoni kaubanduskoja seisukoht selles küsimuses. Nimelt peab koda kaubandusliku kutseoskuse teoreetiliste teadmiste omandamist kõige otstarbekamaks õhtukoolides — õpilaste olles päeval tegeliku töö juures.

Kutseühingute ja teistele üldistele eksamitele ettevalmistavate ja kaubanduslikku üldharidust andvate kursuste kõrval on neis õppeasutustis veel suur arv erikursusi, mis tegelevad väga põhjalikult spetsiaalküsimustega kaubanduse alal (erikursused tee, vilja, kohvi, raua jne. kaubanduse üle). Erikursused on harilikult õhtupoolikul, et võimaldada tegeliku töö juures olijalil oma teadmisi erialadel täiendada. Õpilased võivad kursusi vabalt valida oma tahte ja võimaluste kohaselt. On veel huvitav märkida, et kui leidub teatud arv õpilasi, kes soovivad saada õpetust mõnel alal, mida koolide kavas ei ole, siis luuakse suu-remais õppeasutustis kohe vastavad kursused ja

otsitakse selleks asjatundjad lektorid. See illustreerib Inglise süsteemi suurt painduvust. Õppeaeg on väga erinev — 10 tunnist mitmete aastatni, olenevalt kursusest.

Nõuded sisseastumiseks nendesse õppeasutustesse on väga erinevad. Osas nõutakse vastavat eelharidust (tunnistust), osas on sisseastumiseksamid ja terves reas (õhtuklassides peaaegu eranditult) ei seata hariduse tsensust üldse. Niisama erinev on vanuse nõue, olenedes muuhulgas ka sellest, millist ettevalmistust soovitakse (alg-, kesk- või kõrgema astme).

Eriliselt väärib esiletõstmist nimetatud õppeasutuste väga tihe koostöö majandusringidega. Viimased (kaubanduskodjad, kutseühingud, suuremad kaubamajad ja pangad, sagedasti) saavad oma esindajad koolide õppenõukogusse, samuti koostatakse õppekavad nende näpunäitel (on juhtumeid, kus paar-kolm suuremat ja tuntumat firmat mõne kitsa ala õppekava ise kooli jaoks koostavad, eriti mõne artikli hulga kaubanduse alal). Niisama tihe koostöö valitseb ka eksamineerivate asutuste ja Board of Education'i (Haridusministeerium) ring omavalitsuste (kes on paljude koolide ülalpidajad) vahel. Eksamite komisjonidesse kuuluvad ikka viimaste esindajad (välja arvatud kutseühingute poolt korraldatud eksamid).

Õppejõududeks on nendes koolides kutseliste õpetajate kõrval ka rida isikuid ärimaailmast (vannutatud raamatupidajad, suurte kompaniide sekretärid, ärijuhid jne.). Väga paljud kutselised õpetajad on ise annud ära kutseühingute eksamid ja on kutseühingute liikmed. Rida õpetajaid töötab iga aasta mõnd aega firmades tegeliku eluga kokkupuutumiseks ja kogemuste saamiseks. Huvitav on märkida, et ka Inglismaal on paljudel juhtudel ilmenud nähtus, kus inimesed tegelikult elust ei ole olnud kohased, vaatamata oma suurtele teadmistele, süstemaatselt oma teadmisi õpilasile edasi andma. Seepärast on mõnedes kooliringkondades (just eriti seal, kus on tegemist müügipersonali ettevalmistusega) peetud otstarbekaimaks seda teed, et kutselised õpetajad saadetakse ettevõtteisse praktikale.

On veel huvitav see viis, mida mõnedes õppeasutustes praktiseeritakse (eriti eriainetes juures, nagu — müügioskus jne.): aineõpetajaks on küll kutseline õpetaja (kes on tihedas kontaktis mõne suurfirmaga), kuid eksamineerijaiks kutsutakse inimesi tegelikult ärielust. See süsteem — kuigi mitte eriti veel levinud — näib olevat kohane: hoiab kooli nõudeid kooskõlas tegeliku elu tarvetega ja aitab ka populariseerida kutseoskuse õpetamist koolides.

E lolev käsitles kaubandusliku kutseoskuse õpetamist üldse. Tahtes pöörda erilist tähelepanu just müügipersonali (äriteenijate) ettevalmistamisele tuleb siinkohal kohe märkida, et vaatamata sellele, et on õppeasutusi, mis üle aastakümne sel alal tegutsevad, tuleb siiski müügipersonali ettevalmistust koodides lugeda enam-vähem katsetamisjärgus olevaks. Üldse ei ole õppeasutuste arv, kus müügioskust õpetatakse, kuigi suur. Koole, millede programm on ainult äriteenijate väljaõpetamine, on üpris vähe — üks-kaks kooli kogu Inglismaa kohta!

Nendest omapäraseim ja tähtsaim on Londonis asuv (ligi 15 a. tegutsenud) „School of Retail Distribution“ müügipersonali ettevalmistamiseks tekstiil-, pesu-, kinda-, saapa- ja osalt ka koloniaalkaubanduse aladel. Kool töötab paljude erikursustega „day-time“ ja „part-time“ koolina. Õpilaste arv ei ole suur — kokku kõikidel kursustel kolmesaja ümber, neist suurim osa ainult õhtuti paar-kolm tundi nädalas.

Allakirjutanul oli Londoni kaubanduskoja kaasabil võimalus jälgida pikemalt õppetööd ja eksameid nimetatud kooli juures. Õppetöö on korraldatud näitlikult. Koolil on päris kenad komplektid vastavaid kaupu (kooli peaalaks on müügipersonali ettevalmistamine tekstiil- ja moekauba alal), mida loenguil suurelt materjalina kasutatakse. Eriti huvitav oli jälgida tegeliku müügioskuse loenguid ja ka vastavat eksamit. Teoreetilisele arutelule — mida peab müüja ostjate teenimisel silmas pidama, kuidas käituma jne. — järgnevad näitlikud loengud, kus hiljem iga õpilasel tuleb tegelikult käituda selleseltsel nagu võiks see sündida äris (õpilased ise on „ostjad“ ja „müüjad“). Õpetajate poolt korrigeeritakse iga üksikut õpilast peensusteni: jälgitakse käte hoidu, kõnet, näoilmet, reageerimist „ostjate“ igasugustele küsimustele jne. jne. Üldiselt asutakse seisukohal, et tegelikku müügioskust on võimalik õpetada edukalt ainult sel teel, et iga üksikut õpilast eraldi tema tegutsemisel müüjana parandatakse. Samuti täiesti praktiliselt toimub ka vaateakende dekoreerimise õpetus. Koolile on ehitatud erilises ruumis vaateakra suurused kastid, kus siis õpilasile kaupade väljapanekuid korraldatakse ja hiljem neil endil väljapanekuid koostada lastakse. Omal kohal on ka õppekäigud suurtesse kaubamajadesse.

Sõllase õppetöö tulemused, nagu selgus eksamil, olid väga head. Viis, kuidas kaugelt suurem osa eksaminante müügioskuse eksamil „ostjatega“ (teiste õpilaste seast eksamipäeva hommikul määratud) käitused ja kaupade pakkusid, oli vaidlematult parem meie keskmiste juba koge-

nud, müüjate müügikunstist. (Samal arvamisel Inglismaa suhtes oli ka eksamikomisjoni eesistuja, ühe suurkaubamaja moekaupade osak. juhataja).

Siinkohal on meelega pikemalt, kui see on kohane käesoleva artikli iseloomule, peatunud selle omapärase õppeasutuse juures.

Peale selle õppeasutuse on veel mõned teised (arvuliselt igatahes väga vähe), millede kavaskas peamiselt või kõrvalkursusena on enam-vähem puhtal kujul äriteenijaskonna ettevalmistus.

Peamiselt sünnib ikkagi äriteenijate väljaõpetamine tegeliku töö juures, nagu meilgi: võetakse ärisse noor õpilane, kellest siis aja jooksul töötades kujuneb õppinud äriteenija (siiski töötab rida, peamiselt õhtukursusi, õppeasutuste juures, kus äriteenijad edasi õpivad — omal käel või saadetuna ettevõtja poolt — viimased juhud ei ole just veel väga sagedased). Mõnedes hiiglaaubamajades ja suuettevõttes töötavad oma erikoolid oma müügipersonali ettevalmistamiseks (sellaste koolide arv ei tõusvat siiski üle 10).

Seega on antud ülevaade kaubandusliku kutseoskuse korraldusest Inglismaal. Olgu lõpuks toodud, lisaks eelpoolmärgituale, inglise vastavates ringkondades valitsevad arvamisid selle küsimuse kohta.

Board of Education (Haridusministeerium) ei olevat rahul õpetamise süsteemiga. Nimelt ei pidavat ministeerium küllalt otstarbekaks seda, et tema poolt subsideeritavate koolide peamiseks ülesandeks on just õpilaste ettevalmistamine kutseühingute j. t. eksamiiks. Viimane on aga tingitud just õpilaste, seega tegeliku elu nõudeist. Ministeeriumi arvates peaksid koolid andma laiemat, selle juures aga üldisemat haridust.

Majandusringid (Londoni kaubanduskoda) peavad parimaks kaubandusliku kutseoskuse andmise viisiks õpetust n. n. „day-continuation“ koolides (täienduskool), mille all tavaliselt Inglismaal mõistetakse koole, kuhu firmad oma õpilasi ja ametnikke paar või enam kordi nädalas tööraja (täie palga edasisaamisega) õppima saavad.

On huvitav veel, et Londoni kaubanduskoda ei pea üldse võimalikuks müügioskuse edukalet õpetamist koolis. Koda asub üldiselt seisukohal, et koolide osa müügipersonali ettevalmistamisel saab seista ikkagi peamiselt ainult kaupade ja müügioskuse tehnilise külje tundmaõpitanis — müügioskuse taktilise külje õpetamine on koja arvates suuremas ulatuses võimalik siiski ainult ärides tegeliku töö juures oides. See seisukoht ei ole küll just müügitalitika õpetamist koolides eitav — suuri lootusi aga sellele ei panda.

Kuigi side tegeliku elu ja ettevalmistuse vahel on küllalt tihe, püütakse siiski majandusringide poolt seda veelgi tihendada. Nii on näiteks, Londoni kaubanduskoda oma eksamite juures läbi viimas moodust, et eksamikomisjones oleks pariteetselt esindatud kutselised pedagoogid (kes teavad, mida eksaminandilt võib nõuda) ja inimesed ärimaailmast (kes on teadlikud, mida vajab elu).

Lõpuks kokkuvõetult mõne sõnaga üldmuljeid.

Kaubandusliku kutseoskuse korraldus Inglismaal on, nagu see tavaline, oma head ja halvad küljed.

Kahtlemata tuleb silmapaistvaks ja väga oluliseks positiivsuseks lugeda seda, et vähimalt on, ositeks kindlakujuliselt fikseeritud see, mida tahetakse saavutada (eksamid), ja teiseks, et see saavutatav on siiski rohkem või vähem tegeliku elu nõudeid rahuldav (eriti kutseühingute eksamite osas).

Negatiivsuseks tuleb paratamatult lugeda ebaühtlust, mis valitseb mitmesuguste eksamineerivate asutuste (üldised eksamid — mitte kutseühingute omad) nõudmiste vahel ja mis teeb õpilasil raskeks ettevalmistuse ja eksami valiku. Igi saaks lugeda ka positiivsuseks seda, et ettevalmistus sünnib ühel pool ja eksamid teisel pool. Eriti on see raskusi valmistav noorte, alles kooliealiste õpilaste juures. Ka näib (paljude vähemate eraõppeasutuste juures) kontrolli puudumine õppetöö üle puudusena.

A. Lahe.

Tööstus- ja majandusõpilaste koolide fondi küsimus

Kaubandus-tööstuskojale saadeti läbivaatamiseks ja seisukoha võtmiseks Haridusministeeriumis koostatud tööstus- ja majandusõpilaste koolide fondi põhimääruste kava, mille järgi kaivatsetakse ettevõtete põhiarimaksu pealt võtta

5% (variandina 1% põhi- ja lisaarimaksust) ülalnimetatud fondi kasuks.

Kaubandus-tööstuskoda, pooldades tööstus- ja kaubandusõpilaste kutseoskuse täiendamist õhtuste koolide kaudu, ei saa ühineda kõikide Ha-

ridusministeeriumi poolt toodud põhjendustega vastavate kulude veeretamisel kaubandus-tööstusringkondade peale.

Eesti olud ei ole kaugeltki Austria omad, mis on võetud eeskujuks põhimääruste koostamisel. Kui Austrias 50% algkooli õpilasist läheb tööstus- ja majanduskoolidesse, siis on see tingitud sealse rahva koosseisu vahekorras. Eestis on 65% kodanikest põllupidajad ja ainult 15% tööstuses ja kaubanduses tegevad. Seega on paris loomulik, et 10% algkooli lõpetajaist läheb tööstus-, kaubandus- ja majapidamiskutsekoolidesse.

Õppinud tööliste puudus on erakordne nähtus. Kui meil töötajate arv suur- ja kesktööstuses 1. det. 1929. a. 35.865 pealt langes 29.931 peale 1. det. 1932, ja kaubanduslik käive langes umbes 50% võrra, siis oli loomulik, et tol aja vahemikul igal pool loobuti uusi tööjõude ja õpilasi vastu võtmast, ja noorsool ei olnudki mõtet tööstusse ammutisse püüda.

Ka õppinud töölistel, otsides paremat teenistust kui vabrikud seda neile suutsid anda, siirdusid osalt teistele tööaladele, osalt hakkasid töötama omaette, sünnitades rasket võistlust endisile tööandjale sellega, et nad pikendasid oma tööaega ja ignoreerisid igasuguseid sotsiaal- ja seltskondlikke kohustusi. Kui 1933. a. alates hakkab tööliste arvu uus kasvamine tööstuses, mis tõuseb 1. det. 1937. a. 57.474 peale, s. o. ligi 92% võrra, siis on arusaadav, et tunti ja tuntakse veel praegugi õppinud töölistest puudust. Kuid vahepeal on toimunud midagi ka seaduseandlikul alal, mis takistab õppinud tööliste juurkasvu. Tööliste pealekäämimisel on kriisi ajal piiratud õpilaste arvu tööstuslikes ettevõtetes ja seepärast ei ole need enam suutellised andma nii palju õppinud töölisi kui seda tormiline tööstuse edenemine nõuab. Peab ka silmas pidama seda, et 1929. a. tänini on suur- ja kesktööstuste arv kasvanud 769 pealt 1379 peale, s. o. 610 võrra. Kõik need on nõudnud meistreid, meistrite abiseid, tööjuhatajaid ja muid tegelasi just õppinud tööliste hulgast. Kui arvata, et 20% 1932. a. tööstuses olnud õppinud tööliste arvust lühikese aja jooksul on üle läinud

uutesse ettevõtetesse ja teistele tegevusaladele laiendatud vanades kaitistes, siis on lihtsalt seletatav nähtus, et ajutiselt tuntakse puudust õppinud töölistest. Siin tuleb aga veel tähendada, et mitte uksi tööstus pole nõudnud õppinud töölisi, vaid õige tunduval määral ka põllumajandus ja transport. Traktorite jaamad, teede masinad, veo- ja sõiduautod, suuremad ja vahemad elektrijaamad, keskkutete sisseseaded, tunduvalt tõusnud laevade arv jne. — kõik need on nõudnud lukuseppi, masiniste, elektrikutuid jne., kes kohtadele asuvad suuremalt osalt vabrikust ja töökodadest, kus nad kutseoskuse omandasid.

Ei saa siin nimetamata jätta ka välismaalasist ja muulasist oskustööliste ja meistrite tööstusest ja kaubandusest väljatõrjumise tendentsi, mis tuli esile just kriisiajal ja praegugi veel edasi kestab. Võime otsustada, et Eesti tööstus on suutnud vastu panna säärasele verelaskmisele tööjõudude poolest.

Tööstus on täitnud oma kohuse nii noorsoo kui ka teiste kaaskodanike suhtes, õpetades noorsugu ametioskuses ja varustades rahvast tarviliste ametimeestega. Sedasama võime kinditada ka kaubanduse kohta.

Õpilaste pidamine ja väljaõpetamine suuremais käitisis nõuab tööandjalt tunduvalt kulu, vaeva ning hoolt, mis on teatavaks koormatuseks ettevõttele. Seepärast oleks ülekohtune tööstusele ja kaubandusele veel erilist uut koormatust kutsekoolide fondi maksu näol peale panna. Ametioskuse täiendamine valitud noorsoole õhtukoolide kaudu osutub samasuguseks üldseltskondlikuks kohustuseks nagu seda on hariduse andmine avalike koolide kaudu.

Need 40 000 krooni, mis Haridusministeerium oma fondi seaduse ühe või teise variandi järgi soovib, võiks väga hästi asetada riigi üldelarvesse, kui mitte mõne keskkooli likvideerimise, siis vähimalt riigi üldsissetulekute tõusu arvel. Kasvatuse ja tööoskuse levitamine on kogu rahva, aga mitte tööstuse ja kaubanduse erihuvides, nagu seda väidab Haridusministeeriumi seletuskiri kutsekoolide fondi seaduse juures.

Eesti suurtööstus aasta algul

Eesti Vabrikantide Ühisusse kuuluvate suurtööstuslike ettevõtete tegevuspinget võib lugeda küesoleva aasta algul rahuldavaks. Vabrikud on tellimistega küllaldasel määral varustatud ja nõudmine tootetele püsib üldiselt normaalseis pii-

res. Ehkki antud momendil ei ole ette näha tegevuse tagasiminekut, samuti pole ka välja-vaateid arvestada produktiooni kasvu, kuna on raskesti oletatav, et sisemaine tarbimine tänapäev produktiooni piirid lähemal ajal ületaks,

ja teisest küljest pakub eksporttegevus, seoses maailmaturul ilmreivate depressiooni tundemärkidega, vähe väljavaadete rikka pildi.

Tööliiskonna majandusliku olukorra tõstmise püüete ühe osana on möödunud aastal tööstustöölise teenistusvõimalused küllalt oluliselt paranenud.

Ametlike arvestuste järgi, mis põhjenevad üksikettevõteteist antud ja kontrollitud andmeil, oli keskmine tunniteenistus kogu suurtööstuses 1937. a. kolmandal veerandil meestel 40,5 senti, sama aasta esimese veerandi 36,9 sendi vastu, ja naistel 25,3 senti 24,2 sendi vastu esimesel veerandil. Seega võrdlemisi lühikese ajavahe miku vältel on meestöölise teenistus tõusnud 9,8% ja naistöölisel 4,5% võrra. Tuleb meele pidada, et nii absoluutsed arvud palgaolustikus kui ka palgatõusu protsent on tõelises suurtööstuslikes käitistes tegelikult kõrgem kui kogu, ka kõiki 20 töölisega ettevõtteid haaravas, „suurtööstuses“. Palgatõusu tähtsus on eriti märgitav seetõttu, et elumaksumuse indeks on tõusnud 96,5-lt 96,7-le, seega ainult 0,2%. Nõnda on ilmne töölise tegeliku reaalteenistuse tõus.

Kesk-tööstuses on meestöölise tunniteenistus tõusnud 30,7 sendilt 32,8 sendile — s. o. 6,8%, samal ajal on aga naistöölise keskmine teenistus langenud 20,0 sendilt 19,8 sendile tunnis. Siit nähtub, et käärid suur- ja kesk-tööstuse palgaolustikus, ja nimelt naistöölise osas, on laienenud.

Üksikute tööstusharude olukord ja töölise teenistuse liikumine on iseloomustatud alljärgnevalt, kusjuures on võrreldud 1937 I ja III veerandit ja andmed puudutavad kogu suurtööstust.

Põlevkivi- ja põlevkiviõlitööstus. Põlevkivi kaevandustes on meestöölise tunniteenistus 36,3 sendilt tõusnud 45,1 sendile, kusjuures teenistusvõimalused üha areneva tootmise mehhaniseerimise tõttu on tunduvalt paranenud.

Teenistuse tase õlivabrikuis tõusis 32,6 sendilt 36,3 sendile. Ekspordi-väljavaateid võib lugeda rahuldavaks, kuna tööstus rahuldab kindlaid tellimisi. Tegevuse avardumist on eeloleval sesoonil oodata uute vabrikute tööle rakendamise läbi.

Mineraalide tööstus. Telliskivivabrikud on praegu tegevuses parandus- ja korraldustöödega ja tsemenditööstus toodab eeloleva hooaja tarvis lattu. Töölise arvus pole muudatusi ette näha ja teenistus on pidevalt arenenud tõusu suunas — 38 sendilt 41,4 sendile tunnis. Üks kolmandik tööliskonnast selles tööstusharus langeb ühele suurettevõttele, millises keskmine teenistus tõusis 42-lt 45-le sendile tunnis.

Tekstiilitööstus. Kogu tekstiilitööstuses tõusis meestöölise tunniteenistus 32,2-lt 33,7-le sendile ja naiste teenistus 24,8-lt 26,2 sendile. Lina töötlevad vabrikud lootsid keskmiselt, kusjuures eksportimise väljavaateid loetakse rahuldavaks. Samuti pole ka kalevitööstuses ette näha mingisuguseid muudatusi. Puuvillatööstuses on laoiseisud võrdlemisi suured, mistõttu on oodata produktiooni alal teatud piiramisi. Üha suureneval määral annab end tunda madalate palkadega töötavate väikekäitiste võistlus.

Jalanoudetööstuses on töölise teenistus kerkinud 45,8-lt 49,4-le sendile meestel ja 25,4-lt 26,0-le sendile naistel. Palkade taseme ebahütluse tagajärjel on võistlus väikeettevõtete ja käsitöölisega kujunenud suurtööstusele ebasoodsaks.

Puutööstus. Teatud ebakõla puu kui tooraine hindade ja saaduste eksportimisest saadavate tulude vahel annab tulevikuks vaevalt paremusi töötava olukorra. Eksportimise väljavaateid hinnatakse mõnede ettevõtete poolt nõrgenevaks. Vineeritööstuses on tunniteenistuse keskmised meestel tõusnud 44,5-lt sendilt 47-3-le sendile ja naistel 29,3-lt 31,3-le sendile. Tselluloosi- ja paberitööstuses ulatus meestöölisel tunnitasu tõus 36,4-lt sendilt 37-le sendile.

Vajalised sammud kodumaa laevasõidu arenguks

Kodumaa lipu all sõitev kaubalaevastik on viimasel kolmel aastal jõudsasti arvuliselt arenenud, tõustes mõjuvaks teguriks meie majanduselus, mis rahuldab suures osas meie sise-maised veod ning on välisvedudele tähtsaks eksportalaks, tuues igal aastal kodumaale võrdlemisi rohkesti valuutat ja andes tööd teistelegi aladele. Olles veendunud, et sel majandusalal

on ees veel suured arengimisvõimalused, arvestades Eesti geograafilist asendit kui ka vajalist meremeeste reservi ja eeskuju teistest väikeriikidest, on põhjust arvata, et ka valitsusasutused tunnevad vajalist huvi kodumaa laevasõidu ja ta arengu vastu. Seepärast pole liigne tähelepanu juhtida mõningatele asjaoludele ja majanduspoliitilistele sammudele, mis meie arva-

tes oleksid tahtsad kaubalaevastiku elujõu ja arengu säilitamiseks ning kindlustamiseks.

1937. a. märtsikuu „Konjunktuuris“ ilmus ligem ulevaade ja uurimus teiste tootvate alade kõrval ka kodumaa kaubalaevastiku senise arengu tingimuste ning suuna kui ka tulevase arengu võimaluste, eesmärgi ning selleks vajalike aluste kohta. Kaubalaevastiku arengu eesmärgiks oli seatud ligemate aastate jooksul laevastikku tonnaaži viimine kuni 250.000 br.-reg.-tonnini, püüdes paralleelselt kapitalivõime suurenemisega vähenda üle minna uemale tonnaažile ning arendada ka Eesti lipu all sõitvat liinilaevastikku. Samas uurimuses oli ligemalt analüüsitud neid iseärasusi ja tingimusi, mida peaks arvestama selle majandusala arendamisel, nimelt: 1) suur, üldrahvamajanduslik tähtsus ning võrdlemisi intensiivne ja kiire võimalus rahvamajanduslike ülejääkide saavutamiseks praktiliselt piiramatul tegevusturul, kuid 2) teisest küljest: a) äri- ja koguni erinev (võrreldes teiste majandusaladega) tegevus rahvusvahelistel prahiturudel võistluses teiste maade lippudega, b) viimase 20 a. jooksul prahituru tõusu ja mõõnade kordumised, mis tingivad vajaduse tõusuaegadel võimaldada reserve ja kapitale koguda mõõnaegade võimalike äri- ja kaubalaevastiku arendamiseks ja mõõnaegadel tonnaaži suurendamiseks (arvestades laeva hindu), c) võrdlemisi suurte kapitalide vajadus laevadeüksuste soetamiseks, milleks on vajaline luua võimalus omakapitali kogumiseks, samuti anda krediiti võimalikult koskmise välismaa võistleva protsendiga, d) arvestades üle 85% laevastiku võistluse välisturgudel, kus riigi kaasmõju hindade reguleerimine võimatu, samuti laevasõidu suurt rahvamajanduslikku tähtsust luua riigist rippuvate kulude suhtes tingimused, mis ei oleks halvemad kui võistlevates välisriikides, seejuures jäädes aga vabavõistluse alusele.

Need alused ja tingimused on ka praegu ning edaspidi maksvad ning elulised kaubalaevastiku arendamise poliitikas. Nende tingimuste õige, asjakohane ja küllalt avar rakendus määrab kaubalaevastiku arengu ka tulevikus.

Tulles tagasi kaubalaevastiku arengu juuremärgime, et see on olnud laevastiku absoluutse juurekasvu alal viimase 5 aasta jooksul:

1933. a.	4.731	br.-reg.-tn.
1934. a.	1.083	„
1935. a.	17.701	„
1936. a.	18.477	„
1937. a.	8.714	„

Praegu koosneb meie kaubalaevastik umarguselt 170.000 br.-reg.-tn., sellest on vahesõidu laevu ümarguselt 150 tk. 150.000 br.-reg.-tn.

Et kaubalaevastik võiks ligema 8—10 aasta jooksul tõusta ülesseatud suuruseni — 250.000 br.-reg.-tn. — peaks aastane netokasv olema vähimalt 10.000 br.-reg.-tn. või, arvestades laevade vananemist, brutokasv ca 20.000 br.-tn.

10.000 br.-reg.-tn. laevu keskmises vanaduses maksab aga praeguste laevahindade juures vähimalt 15 milj. kr., uued laevad üle 3 korra enam. Ka vananemist arvestades nõuaks 10.000 br.-reg.-tn. absoluutset laevastiku juurekasvu aastas vähimalt 2,5 milj. krooni uut kapitali. Vastava kapitali saamiseks on vaid kaks allikat: 1) laevastiku enese ülejäägid amortisatsiooniga ja tegevuse ülejääkidena ning juurekasvu erakapitalid ja 2) pikaajaline laevasõidu krediit. Et neil allikal on mõõduandev tähtsus meie kaubalaevastiku suurenemisel, näitab selgesti viimase 10 a. praktika: aastail, kus on olnud lähedamad krediiditingimused ja kus on olnud laevade teenistusest ülejääke, on kaubalaevastik kasvanud.

Sellest järgnevad ka põhjendatud ning vajalised alused meie kaubalaevastiku arendamise poliitikas materiaalselt:

1) võimaldada laevade teenistusi tagasi juhtida sellele alale vastava asjakohase amortisatsiooni, samuti ka paremate teenistusaastate ülejääkide kaudu, ja

2) võimaldada küllaldast pikaajalist krediiti võistlusvõimelise protsendiga (mitte üle 4%).

Neile laevasõidu arendamise poliitika põhi- ja küsimustele on korduvalt juhitud valitsusvõimude tähelepanu, millele järgnes vastava ministeeriumide vahelise komisjoni määramine, kus tunnustati samuti vajalikeks laevade amortiseerimise kooskõlastamine tegelike vajadustega, samuti ka tegevuse ülejääkidest maksuvabade reservide loomine kaubalaevastiku juuresoetamiseks ja uuendamiseks.

Mõlemad küsimused ei ole aga leidnud seni praktilist teostamist ning kuna 1937. a. tulumaksulehtede sisseandmise tähtjapäevade osale maksumaksjatele on saabunud, näib, et kavas olevaid korratõusuid ei saa kasutada 1937. a. tegevuse kohta. Sellest oleks aga praktiliselt tõsine kahju, kuna 1937. a. oli laevasõidus üle mitme kriisiaasta tõusuaastaks, mis võimaldas anda ülejääke laevade juuresoetamiseks ja laevastiku seisukoha kindlustamiseks, seda enam, et 1938. a. algab õige ebasoodsalt prahiturul ning reserveerimised oleksid hädavajalised,

Ühtlasi oleks soovitav laevasõidu krediidi alal leida nüüd jälle võimalus uue 4% laevasõidu krediidi avamiseks 1938. a. vähimalt 1 milj. krooni summas, s. o. umb. 40% vajalisest kapitalist. Kogu laevasõidu krediit praegu on umb. 1% pikajalistest krediitidest. Arvestades kau balaevastiku osatähtsust meie majanduses ja samuti ka senise krediidi koormatust julgeme

loota, et see krediidi nõue leiab tunnustamist ja rahuldamist.

Julgeme eeldada, et eespool toodud laeva sõidu arengu poliitiliste sammude teostumine aitab aktiivselt kaasa selle majandusala kindlustamiseks ja arendamiseks, kuna viivitus või vastavate sammude osaline teostamine võib anda pidurdavaks selle ala arengule.

Tähelepanuks veskipidajaile tegevuslubade muretsmise asjus

Läinud aastal kerkis veskipidajate ringkondades jahuveskite töö vähenemise ja veskite arvu rchka suurenemise tõttu üles uute veskite asutamise piiramise küsimus. Uute veskite asutamise asjus oli veskipidajate sooviks, et majandusministri poolt seataks uue tööstusseaduse alusel, mis hakkas maksma 7. aprillil 1936. a. (Riigi Teataja nr. 30 — 1936. a.), kui võimalik, sisse esialgne asutamise keeld ja hiljem Vabariigi Valitsuse poolt otsustataks, kas mitte keelda uute veskite asutamine teatud ajani üldse või teatud kohtades, kus veskeid töötab liiga tihedasti.

Sellesisulise märgukirja peale, mille veskipidajate päeva soovil esitas majandusministrile Ü. Veskipidajate Ühing, on teatatud ühingule, et nende küsimuste otsustamine lükatakse esialgu edasi selle ajani, kuni kõik praegu olemas olevad jahutööstused on enestele muretsenud tegevusloa. Kui keeld praeguses olukorras maksma panna, siis kuuluksid sama tööstusseaduse alusel sulgemisele ka kõik need olemasolevad veskid, kel tegevusloa puuduvad. Neid tegevuslubasid ei ole aga veel muretsenud suur enamik maal asuvaid tööstusettevõtteid, sest uue tööstusseaduse ja hiljem, 25. märtsil 1937. a., aval-

datud tööstusseaduse elluviimise ja teostamise määruse (Riigi Teataja nr. 25, 1937. a.) sellekohased nõuded ei olnud paljudetele teatavad

Kui tööstusseaduses ei olnud antud tähtaega, mis ajaks tööstusettevõtteid peavad endile tegevusloa muretsema, kui see neil puudub, kui tööstus on enim asutatud ja siiski tegutseb, siis on nüüd jaanuari algul Majandusministeeriumi tööstusosakonna poolt, kellele kuulub tööstuste korraldamine ja järelevalve, teatatud kõigile olemasolevatele tööstusettevõtetele, mil ministeeriumi teada tegevusloa puuduvad, et need tuleb muretseda kõige lähemal ajal. Lubade saamise palved peavad olema esitatud hiljemalt 15. veebruariks 1938. a

Silmas pidades seda, et veskitööstuste küsimused ülalnimetatud mõttes ministeeriumis edaspidi uuesti päevakorradele tulevad, ning et siis ei oleks ootamatuid takistusi olemasolevate veskite edasitegutmiseks juhim. tähelepanu asjaolule, et astutaks samme veskitevõtetele tegevusloa saamiseks, kui see seni puudub.

„ROOM“

Restoran-Ekspress

Tel. 315-67

PLINID



Kalamarjaga
Balõkiga
Suitsulõhega
Või ja koorega

Tegevuslubade muretsemise kohta anname siinjuures lühidalt mõned selgitavad teated.

Tööstuse ettevõtjaks või omanikuks, kel tuleb esitada tegevusloa saamise palve, loetakse isik, kes peab või kasutab ettevõtet. Kahtluse korral loetakse ärimaksustamisale kuuluvast ettevõttes ettevõtjaks isik, kes on sisse kantud Kaubandus-tööstuskogas äride registrisse või kelle nimele on võetud äritunnistus.

Tööstusettevõtted, mis kuuluvad ühele omanikule ja asuvad ligiklikku või tarvitavad ühist jõuallikat, arvatakse üheks tööstusettevõtteks ja arvatakse töötajate koguarvu alusel vastavasse liiki (s. o. kas suur-, kesk- või väiketööstuseks).

Tööstusettevõtted 1—3 töötajaga loetakse väiketööstusteks ja 4—30 töötajaga kesktööstusteks.

Vaidlused tööstusettevõtete lahutamise ja ühendamise kohta ja kuuluvuse ühe või teise liiki vaidluste korral otsustab Majandusministeeriumi tööstusosakonna direktor.

Kesktööstusettevõtte asutamine ja tegevusloa saamine toimub Majandusministeeriumi tööstusosakonna kaudu. Loa saamiseks peab ettevõtja esitama tööstusosakonnale palve, milles olgu märgitud: 1) ettevõtja nimi ja kodakondsus, 2) nimetus, mis ettevõttele firmana registreeritud Kaubandus-tööstuskogas, 3) tööstusettevõtja aadress ja 4) tööstuse asukoht. Palvele tuleb kolmes eksemplaris lisada: 1) ettevõtte asetusplaan, 2) tööstushoonete plaanid ja läbiviõiked, 3) tööstuseadiste ja tööstuse käigu kirjeldus ja 4) hoonete, alusmüüride, kõigi kandvate osade ja tööstuse korstnate tugevuse arvestused. Projektid, kirjeldused ja arvestused peavad olema koostatud ja alla kirjutatud kutseõigusega inseneri poolt. Palvele tuleb lisada teade Eesti Rahvusliku Jõukomitee poolt, et viimase poolt pole takistusi tema järelevalvele kuuluvate seadiste käitamiseks.

Väiketööstusettevõtete — missugusesse liiki just kuulub enamik maal asuvaid ves-

keid — tegevusloa annab linnade ja alevite piires kohalik linna- või alevivalitsus, väljaspool linnade ja alevite administratiivpiire aga kohalik maavalitsus. Luba antakse palve ja 2 eksemplaris esitatud tööstusettevõtte sisseseade ja töö kirjelduse põhjal. Loa saamise palves peab olema tähendatud pa'uja ees- ja perekonnanimi, kodakondsus ja tööstusettevõtte täpne asukoht. Kirjelduses peab tähendatama: 1) ettevõtte asukoht, 2) hoone, milles ettevõtte asub (kas puu-, kivi-, segaehitus), 3) ruumide arv, 4) ruumide otstarve, 5) ruumide kõrgus, 6) tööliste arv, 7) jõuallikad ja nende võimsus, 8) masinate nimetused, 9) mis saadusi valmistatakse tööstuses, ning 10) ettevõtte avamise aeg. Kui ettevõttes olemasolevad seadised kuuluvad E. R. Jõukomitee järelevalvele, peab ka siin ettevõtte pidaja esitama E. R. Jõukomitee teate lisana palvele selle kohta, et jõukomitee poolt pole takistusi nende seadiste käimalaskmiseks. Palve ja kirjelduse 2 eks. peavad olema alla kirjutatud ettevõtja enese poolt. (Siin ei nõuta kirjelduste koostamist inseneri poolt.) Palve esitamisel tuleb lisada tempelmaks 1 kr. palvelt ja 20 senti igalt lisalt.

Väiketööstusettevõtte tegevusloa annab vastav omavalitsus kahe nädala jooksul, arvates palve esitamisest kirjalikult, kas eraldi või vastava pealkirjaga esitatud tööstuskirjeldusel, millest üks eksemplar antakse loasaajale tagasi nimetatud loa märkusega.

Kõigis küsimustes, mis veskipidajail üles kergivad tegevuslubade muretsemises ja lähemate selgituste saamiseks tööstusseaduste nõuete kohta, annavad tarvilikke seletusi ja näpunäiteid oma liikmeile Üleriiklik Veskipidajate Ühing ja tema osakonnad tasuta. Pealeselle võivad veskipidajad soovi korral pöörduda Kaubandus-tööstuskogas ja tema osakondade või esinduste poole. Palved aga tuleb esitada, nagu nimetatud, enamikus maavalitsuste nimele, isiklikul esitamisel pöördues maa-arhitektide poole, kelledele saab muidugi nõuannet ka tehnilistes küsimustes.

Kaubandus-tööstuskogaja nõukoogu koosolekult

Kaubandus-tööstuskogaja äsja valitud nõukogu pidas oma esimese koosoleku uues koosseisus 18. jaan. s. a. Päevakorras oli peamiselt nõukogu juhatuse valimine.

Nõukogu esimeheks valiti ühel häälrel tagasi end. esimees Joh. Sihver, samuti valiti abiesimeheks end. abiesimees F. Tannebaum.

Sekretäriks valiti V. Klassen ja abisekr. Jaan Karu. Nendest on V. Klassen endine, kuna J. Karu on uus.

Nõukogu otsustas muuseas koja juhatusele teha ülesandeks mõningad koja asutuste kokkuvõtteid võtta revideerimisele ja kohandada need vahepeal muutunud tegeliku elu nõudeile.

Erinäitused Tallinnas 1938. aastal

Hiljuti peetud A/S „Näitus'e“ nõukogu koosolekul otsustati korraldada 1938. aastal majandusministeeriumi loaga järgmised 3 erinäitust:

1) autode ja liiklemisasjanduse näitus varemkevadel (28. apr. — 2. maini Tallinnas),

2) elektri-asjanduse näitus septembrikuus ja

3) karusloomade ja nende nahkade näitus novembrikuu lõpus.

Kõik erinäitused korraldatakse lähedases koostöös vastavate eriorganisatsioonidega. Autode ja liiklemisasjanduse näituse eeltood ongi juba hoogsasti käimas.

Üldnäitust või kaubamessi otsustati 1938. a. Tallinnas mitte pidada.

EESTI ARSTIDE-KLINITSISTIDE ÜHINGU

ERAHAIGLA

NARVA MAANTEE 6-A, TALLINN. TELEFON 428-80

STATSIONAARNE RAVI IGAL ERIALAL. Alatine arstlik valv.

RONTGENI-KABINETT: läbivalgustused, ülesvõtted, röntgenteraapia (ravi)
Tasud vastavalt keskhaiгла taksidele.

RAADIUMIRAVI.

ELEKTRIKABINETT: diatermia, kõrguspäike, sinine valgus, elektrivibratsioonid, neljaraku-vann, diatermia mudaga.

MASSAAŽIKABINETT: üldine ja osaline massaaž.

VESIRAVILA: männickstrakti-, meresoola-, Haapsalu tervismuda, söehappe-, pärimi- ja vahuvannid, istevann, valguskapp, aurukapp, charcot-, šoti-, kapillaar- ja aurudušid.

LABORATOORIUM: kliinilised, bakterioloogilised analüüsid ning kvantitatiivsed keemilised ja mikrokeemilised määramised vees.

Äride register

jaanuarikuu esimesel poolel

Registreeritud uued firmad:

1. August Aedmaa, Rakvere, Rahvamaja 2, aiasaaduste kasvatus ja müük.
2. A. Aedsalu & Ko, Tallinn, U. Tatari 19—2, kaupade esindamine ja en-gros müük autost, usaldusühing, täisosanik Ann Aedsalu, ühingu osakapital Kr. 1.500.—, prokurist Aleksander Aedsalu.
3. Ervin Ainse, Väike-Maarja alevik, Pikk 26, segakauplus.
4. J. Allast, Tartu, Ülikooli 16, pagari- ja kondiitriäri, ärip. Johan Allast.
5. Natalie Anton, Tartu, Riia 96, pudukauplus.
6. Konstantin Abolkain, Petseri, Tartu 7, toiduainetekauplus.
7. Th. Antspere, Torgu v., lide k., segakauplus, ärip. Theodor Antspere.
8. J. Aru, Abja-Paluoja alevik, toiduainetekauplus, ärip. Jaan Aru.

9. Liidia Arvisto, Tallinn, Kõie 13, toiduainetekauplus.
10. Chaje-Ester Bass, Tallinn, Pärnu mnt. 26, foto-, kosmeetika- ja majapidamisetarvetekauplus.
11. Robert Berendsen, Tallinn, Uueturu k/m. 26, piimasaaduste kauplus.
12. Ed. Bombas, Tallinn, Müürivahe 9, toiduainetekauplus, ärip. Eduard Bombas.
13. O. Busch, Tallinn, Narva mnt. 16, mööbliäri, ärip. Olga Busch.
14. B. Drommeter, Tallinn, Vene 10—2, agentuur (jalgrattad, -osad, elektritarbed, majapidamisetarbed j. t.) ärip. Berta Drommeter.
15. A. Einberg ja F. Uustalu, Nõmme, Valdeki 61, veoettevõtte, täisühing, täisosanikud August Einberg ja Friedrich Uustalu, ühingu osakapital Kr. 800.—
16. K. Ennok, Haaslava v., segakauplus, ärip. Karl Ennok.
17. Valmisriietäri „Odav“ E. Eplik, Tallinn, Laadaplats 162, ärip. Elisabeth Eplik, prokurist Vladimir Eplik.
18. A. Evert, Abja v., Paluoja alevik, Pärnu tän. 20, toiduainetekauplus, ärip. August Evert.
19. Leivatööstus Marie Freiberg ja Ko, Tallinn, Paldiski 12, usaldusühing, täisosanik Marie Freiberg, ühingu osakapital Kr. 1.000.—
20. Meier Goldberg, Pärnu, Turupood 72, majatarvetekauplus.
21. Ulrich Grandt, Tallinn, Pärnu 146, leivatööstus.
22. Pansion „Favorita“ M. Gruenevaldt, Haapsalu, Sadama 16, ärip. Mary Gruenevaldt.
23. T. Gröön, Taevere v., toorlinatööstus, ärip. Tõnis Gröön.
24. Theodor Grünberg, Nõmme, Hiiu 4, toiduainetekauplus.
25. Elisabeth Hansson, Tartu, Puiestee 86, toiduainete- ja piimakauplus.
26. Pansion „Gigant“ N. Heek, Peetri v., Mereküla, ärip. Nadežda Heek.
27. L. Ilves, Vastse-Kuuste v., Kiidjärve, talurahvatarvetekauplus, ärip. Leopold Ilves.
28. A. Jakobson, Vastsemõisa v., segakauplus, ärip. August Jakobson.
29. A. Jalak, Tartu, Fortuna 3, vanakraamikauplus, ärip. Arnold Jalak.
30. Elfriede Joon, Nõmme, Jannseni 25, toiduainetekauplus.
31. Anna Järv, Paistu v., Sultsi alevik, talurahvatarvetekauplus.
32. Erika Kala, Tallinn, Oskari 27, toiduainetekauplus.
33. Eugenia Kald, Mustjala v., Alevi k., segakauplus, prokurist Liisu Kald.
34. Melanie Kalt, Tori v., segakauplus.
35. Kask ja Kuusik, raamatuäri „Sõber“, Tartu, Rackoja 10, täisühing, täisosanikud Viktor Kask ja Eduard Kuusik, osakapital Kr. 2.500.—
36. Eesti Pressifoto Agentuur A. Kask, Tallinn, Kullasepa 10—2-a, fotolaboratoorium, fotokirjastus ja fotoreportaaz, ärip. Aleksander Kask, prokurist Endla Kukk.
37. Osvald Kask, Velise v., Velise alevik, saeveski ja linatööstus.
38. Otto Kesküla, Porkuni v., jahuveski.
39. Joh. King, Tallinn, Heeringa 22, pudukauplus, ärip. Johannes King.
40. K/m. Ernst Kirikal ja Ko, Viljandi, Tartu 1, raadio-, foto-, elektri-, jalgrataste-, jahitarvete-, autoosade jne. äri, usaldusühing, täisosanik Ernst Kirikal, osakap. Kr. 3.000.—
41. Ksenia Kirschbaum, Rakvere, Lai 1, pruugitud asjade ost-müük.
42. Ülemaaline aiandusbüroo „Taimla“, Inna Kleinberg & Ko, Tallinn, Kaupmehe 5, vastavate esinduste pidamine, aia- ja pargitaimede ning seemnete tellimine, aia- ja pargiplaanide valmistamine jne.; usaldusühing, täisosanik Inna Kleinberg, ühingu osakapital Kr. 2.000.—
43. Ruuben Kohver, Sonda, kartulite kokkuostmine ja edasimüük.
44. Vihterpalu sae- ja jahuveski J. Konik, Vihterpalu v., ärip. Julius Konik.
45. Erich Kordes, Tallinn, Lai 13, agentuur ja esindus (juuksetööstuse tarbed).
46. Alise Kotkas, Tartu, Mäe 37, toiduainete- piima- ja õllekauplus.
47. Aleksander Kriips, Rakvere, Parkali 5, puutöökoda.
48. Ed. Kriisa, Auvere-Joala v., mootorjahuveski, ärip. Eduard Kriisa.
49. Ehitusettevõtte dipl. ins. Karl Kroon ja dipl. ins. Adrian Goldov Tartu, Riia 97, täisühing, täisosanikud Karl Kroon ja Adrian Goldov, ühingu osakapital Kr. 1.000.—
50. Alma Kruuse, Tartu, Söögiturg 5, toiduainetekauplus.
51. E. Kuldkepp, Suure-Jaani al., Tallinna tän. 12, pudukauplus, ärip. Ella Kuldkepp.
52. Jakob Kull, Elva al., Pikk 42, teravilja ostu-müügi äri.
53. Johannes Kull, Laius-Tähkvere v., Torma metsk., metsatööstus.
54. A. Kullapera, võõrastemaja „Jakor“, Tartu, Holmi 17, ärip. Arnold Kullapera.
55. A. Kurg, Narva, Soldina 23-a, chitus- ja laudsepa töötuba, ärip. Aleksander Kurg.
56. Leida Kuusemets, Võru v., põllusaaduste müük Võru turul.
57. J. Kuuspalu, Narva, Lembitu 4, kingsepatöötuba, ärip. Johannes Kuuspalu.
58. K. Kübarsepp, Tartu, Rütli 1, õllebaar, ärip. Arno Kübarsepp.
59. Kaubanduskontor V. Kütt ja Ko., Tallinn, Rataskaevu 20, välisfirmade esindus (kohv, majapidamistarbed, elektri-instalatsioon jne.), usaldusühing, täisosanik Vidrik Kütt, osakapital Kr. 4.000.—
60. Kristine Kõiv, Tartu, Kastani 53 (enne Roosi 14), kleidi- ja pesuõmblustöökoda.
61. Nikolai Kõlli, Satserinna v., Lesgi k., segakauplus.
62. Johann Laane, Vahastu v., Nõmküla k., segakauplus.
63. Alfred Laanes, Tartu, Kalevi 53, maalritööstus.
64. Artur Laas, Tartu, Võidu 7, kaalude- ja lukusepatöökoda.
65. Evald Laks „Restoran Central“, Rakvere-Lai 23.

66. F. Leis, vahetalituskontor „Talu-Maja“, Tartu, Suurturg 3, kinnisvarade vahetalituskontor, ärip. Felix Leis.
67. Anton Leit, Tallinn, Öle 1, lihakauplus.
68. Ellinor Lezius, Tartu, Rackoja 69/71, apteek.
69. Adolf Liblikmann, Tallinn, Paldiski mnt. 32, jalanõudekauplus.
70. P. Liivct, Tallinn, Magasini 8, mööblitööstus, ärip. Paul Liivet.
71. Anton Lill, Tallinn, Liivalaia 61, toiduainetekauplus.
72. R. Lodissaar, Laiuse v., vesiveski, ärip. Richard Lodissaar.
73. A. Lomp, Tallinn, Narva 105, pudu- ja kirjutusmaterjali kauplus, ärip. Albert Lomp.
74. Vera Loomus, Kodijärve v., talurahvatarvetekauplus.
75. V. Loor, Tallinn, Kullerkupu 3, toiduainetekauplus, ärip. Vilhelmine-Lisette Loor.
76. Loorents ja Ko, Tallinn, S. Tartu 10, pagaritööstus, usaldusühing, täisosanik Mihail Loorents, ühingu osakapital Kr. 5.000.—.
77. A. Looirts, Toolamaa v., segakauplus ühes viina- ja õlle müügiga, ärip. Aleksander Looirts.
78. Valgejõe saeveski P. Lvov-Esche, Aaspere v., ärip. rentnik Pavel Lvov-Esche.
79. Märt Ludri, Abja v., presskütteturbatööstus.
80. Enno Luhaaru, Väandra alevik, Pärnu-Paide mnt. 72, segakauplus.
81. Elmar Luide, Kaisma v., Kergu alevik, riigiviina-, piirituse-, kodumaa peenviina ja õllekauplus.
82. I. Lukk, Narva, Posti 73, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Ida Lukk.
83. Elmar Lust, Tallinn, V. Kalamaja 40—3, ehitusettevõtte, prokurist August Lust.
84. Liisa Lätti, Tartu, Suurkaar 67, toiduainete- ja piimakauplus.
85. P. Lööve, Tartu, Tähe 14-b, toiduainete-kauplus, ärip. Paul Lööve.
86. A. Lüidi, Koigi v., Koigi as., segakauplus, ärip. Anna Lüidi.
87. Leida Lüüs, V. Roosa v., segakauplus.
88. A. Maala, Tartu, Turu 52, toiduainete-kauplus, ärip. Amalie Maala.
89. M. Maaring, Tartu, Liiva 1, toiduainete-, piima- ja õllekauplus, ärip. Marie Maaring.
90. Johannes Malberg, Vao v., Väike-Maarja, teemaja.
91. Anna Maripuu, Tallinn, Veizenbergi 4, pagarisaadustekauplus.
92. „Estosary“, Ed. Martin & Ko, Tallinn, Tartu 13, kunstsarvetarvetetööstus, täisühing, täisosanikud Edmund Martin ja Peeper Parts, ühingu osakapital Kr. 7.000.—.
93. Kummi-, teraskauba- ja speditsooniäri „Hejko, M. Martoja, Tallinn, Rataskaevu 22, ärip. Margarete-Helene-Ellinor Martoja, prokuristid Eduard-Eugen-Franz Clever ja Boris Männard.
94. G. Mathiesen, Tartu, Võru 136-a, liha-kauplus, ärip. Glafira Mathiesen.
95. Nahkkindatööstus „Eliit“, Isak Meiertal, Tallinn, Uus 6—3.
96. Ants Meltsa, Venevere v., segakauplus.
97. J. Memme, Võhma alevik, Tallinna t. 28, toiduainetekauplus, ärip. Juhan Memme.
98. Oskar Mets, Lelle v., Eidapere, sae ja jahuveski.
99. Elmar Metsnik, Pati v., pudukauplus.
100. Tatjana Mihhailov, Tallinn, Sakala 17, moeäri.
101. J. Miller, Vaivara v., jahuveski, ärip. Jaan Miller.
102. S. Minkov, Narva, Turu 8, metsatoostus, ärip. Samuel Minkov.
103. Võõrastemaja „Kihelkonna“ A. Minnus, Kihelkonna alevik, restoran võõrastemaja, ärip. Adele Minnus.
104. Eugeni Mitt, Meeri v., raadioaparaatide ja jalgrataste müügi agent.
105. Heinrich Muro, Pärnu, Laatsareti 7, toiduainetekauplus.
106. S. Mägi, söögisaal „EHA“, Tartu, Suurturg 13, ärip. Selma Mägi.
107. Albert Mähara, Orava raudteejaama juures, segakauplus.
108. Karl Männi, Maidla v., segakauplus.
109. Avo Männisalu, Väandra al., pudu-kauplus.
110. Helmar Mölder, Tallinn, U. Kalamaja 37, lihakauplus.
111. Elmar Möllits, Rakvere, Tallinna t. 62, toiduainetekauplus.
112. Nikolai Müür, Antsla al., Jaani t. 1, sega-kauplus.
113. Neumann & Co, Tallinn, Pärnu mnt. 10, vahetalituskontor, täisühing, täisosanikud Johannes Neumann, Ilmar Tõnisson, Heldur Tõnisson, ühingu osakapital Kr. 6.000. .
114. E. Niggol, Väana v., Viti k., toiduainete-kauplus ühes õlle müügiga, ärip. Emilie Niggol.
115. Roman Nilander, sugade- ja tekstiil- tarvetetööstus, Tartu, Vene 12.
116. Osvald Nõmme, Vao v., Väike-Maarja, lihakauplus.
117. Alviine Ojaste, Tartu, Kartuli 1a, toidu-ainete- ja piimakauplus.
118. K. Olmet, Võru, Kreutzvaldi 5, toiduainete-kauplus, ärip. Karl Olmet.
119. Anton Paaksi, Tallinn, Lembitu 14, mees-teriiete õmblemise töökoda.
120. E. Paal, Võisiku v., Tässi, segakauplus, ärip. Eduard Paal.
121. H. Paal, Paistu v., Loodi as., segakauplus, ärip. Hans Paal.
122. Mefodi Padu õlleladu, Pühalepa v., Kärddla as., õllekauplus.
123. Anna Palm, Narva, Hermanni 15, kübara-äri.
124. Herbert Palm, Tallinn, Narva 14, rätsepa-töökoda.
125. Johannes Palu, Rapla v., Hagudi al., rohu- ja värvikauplus.
126. Salme Palu, Tallinn, Linda 6, toiduainete-kauplus.
127. Telliskivitchas Elmar Petersell, Ahja v., Kärsa k.
128. Aleksander Petti, Tartu, Ülikooli 7, isik-lik agent.
129. Christlieb Pihõ, Tartu, Veski 5-a, toidu-ainetekauplus.
130. M. Piilberg, Tallinn, Siiversi 5, toidu-ainetekauplus, ärip. Maria Piilberg.
131. M. Pikker, Sootaga v., toiduainetekauplus, ärip. Minna Pikker.

132. Leida P i l l, Tallinn, Koidu 86, toiduainete-kauplus.
133. Jaan P l o o m, Kolga v., Hara k., toiduainetekauplus.
134. E. P o l i n, Tartu, Suurturg 13, pudukauplus, ärip. Ester Polin.
135. Eesti ajakirjanduse keskladu Voldemar P o o m, Tallinn, Voorimehe 1, ajakirjanduse müük edasimüüjatele.
136. Ariti P r e m a n, Tallinn, Magasini 13-a, liha-kauplus.
137. Salme P r i s k o, Võru, Jüri t. 31, toiduainetekauplus.
138. Johannes P r i v o i, Rakvere, Tallinna 32, segakauplus.
139. Kaubandus-tööstus Aktsiaselts J a a k P u h k ja P o j a d, Tallinn, Põhja pst. 21, osakonad: Tallinn, Estonia pst. 15; Tartu, Riia 67; Pärnu, Pikk 6, Narva, Peetriplats 7-a; Valga, Vabaduse 5; Viljandi, Kauba 9; Petseri, Turuplats 17; Rakvere, Laada 27; Abjas; Võhma, Vaksali t.; Paide, Tallinna 11/9; Põltsamaa, Jõgeva mnt. 22. Juhatusel liikmed Joakim Puhk, Aleksander F. Puhk, Evald V. Puhk, Anna E. Puhk, Juhan Oja. Prokuristid (piiratud prokuura) Paul Kaur, Salme Jantra, Leo Ostrat, Rudolf Puhk, Anna Tipner, põhikapital Kr. 500.000.—.
140. Anna P u k k, Pärnu, Kalamehe 5, toiduainetekauplus.
141. J. P u u s t u s m a a klaasitööstus, Tartu, Täche 57, ärip. Jaan Puustusmaa.
142. G. P ä r t e l p o e g, Tartu, Lõuna 14, chitusettevõte, ärip. Gotthard Pärtelpoeg.
143. A d. R a b a tsinkograafia, Tartu, Kompanii 8, ärip. Adalbert Raba.
144. Maria R a d i k, Pärnu, Tallinna mnt. 81, toiduainetekauplus.
145. Richard R a d l o f f, Kiviõli, Kiriku t. 12, värvi- ja parfümeerikauplus.
146. Peeter R a h i, Pädila v., segakauplus.
147. J. R a k k, Esna v., turbaõikaja, ärip. Johannes Rakk.
148. M. R a k u kauplus, Audru v., Oara k., segakauplus, ärip. Maria Raku.
149. U/ü. A. R a t n e r ja Ko, Tallinn, Narva mnt. 71, karusnahkadekauplus, ja Narva mnt. 19, sokoladi- ja kompekkitööstus. Usaldusühing, täisosanik Abram Ratner, ühingu osakapital Kr. 10.000.—.
150. Linda R e i n a s, Erra v., Kiviõli, ajakirjade ja toiduainetekiost ja bensiniijaam.
151. August R e i n o l a, Võlla v., Kärbu k., segakauplus.
152. Jaan R e s t n i k, Võru, Kreutzvaldi 51, segakauplus.
153. P. R e t t e l, Haapsalu, Kalda 17, saun, ärip. Pauline-Louise Rettel.
154. H. R u i s o, Tallinn, Pärnu mnt. 32, rauakauplus, ärip. Heve-Ruiso.
155. Peeter S a a l, Haapsalu, Posti 18, toiduainete- ja segakauplus.
156. Johannes S a a r e, Sõmeru v., segakauplus.
157. R. S a a r i s t o, Tartu, Tolstoi 11, veoäri, ärip. Roman Saaristo.
158. Jaan S a a r n i t s, Timo v., segakauplus.
159. Albert S a a t, Pärnu, Riia mnt. 57, kella- ja uurikauplus.
160. J. S a k s, Taagepera v., Karjatnurme, talurahvatarvetekauplus, ärip. Johannes Saks.
161. Sosja Š m o t k i n, Tallinn, Harju 24, naistepalitude tööstus.
162. Rosalie S e i n a m e t s, Rakvere, Tartu 36-a, toiduainetekauplus.
163. Väliskaubanduse Agentuur E. S i i r a k, A. H e i n t a r e & Ko, Tallinn, Pärnu mnt. 38—6, välisesindused, täisühing, täisosanikud Eduard Siirak, Aleksander Heintare, Jaan Sihver, ühingu osakapital Kr. 6.000.—.
164. Konstantin S i l l a n d e r, Tallinn, Vene 11-a, agentuur.
165. DE-KO-RA, S i m m ja M ä g i, Tallinn, Lai 4, dekoratsioon- ja reklaamvahendite kauplus, täisühing, täisosanikud Aksel Mägi ja Hans Simm, ühingu osakapital Kr. 2.000.—.
166. B. S i m o n, „Tekstiiltarve“, Tallinn, Vene 11-a, käsitelgede ja igasuguste teiste tekstiiltööstuses tarvisminevate osade tööstus, ärip. Berta Simon.
167. E. S i r e l, Jõhvi v., segakauplus, ärip. El-mire Sirel.
168. Helmi S t u t t e n m e i s t e r, Tallinn, Magasini 8, mööblitööstus.
169. V. S u m b e r g, Vesneri v., jahuveski, ärip. Voldemar Sumberg.
170. O. S ö ö t, Vastse-Kuuste v., talurahvatarvetekauplus, ärip. Osvald Sööt.
171. I. T a k k i s, segakauplus „Elektron“, Kuresaare, Turu 8, ärip. Isak Takkis.
172. Mart T a m v e r k, Haapsalu, Karja 7, trüki-koda.
173. J. T e l g & M. T o o d o, Pärnu, Tallinna mnt. 15, pagariäri ja kohvik, täisühing, täisosanikud Jakob Telg ja Marie Toodo, ühingu osakapital Kr. 1.000.—.
174. Kaubanduskontor „Teeko“, M. T e p p, Tallinn, Pärnu mnt. 40, ärip. Meeta Tepp.
175. Ida T o m a s s o n, Sindi al., Kooli 16, toiduainetekauplus.
176. Joh. T o o m, Narva, Vaivara t. 7, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Johannes Toom.
177. G. T r e i e r'i aiandusäri, Tallinn, Telliskivi 9, aiatööstus, ärip. Gustav Treier.
178. Hermann T r u u, Tallinn, Liivalaia 3, mööblitööstus.
179. R. T ä h i s t e, Tallinn, Viljandi 5, lihakauplus, ärip. Rudolf Tähiste.
180. E. U i b o, Uderna v., segakauplus, ärip. Evald Uibo.
181. Vigastatud Sõjameeste Ühingu Narva osakond, Narva, Eha 14, mööblitööstus, juhatusel liikmed: Erich Seiler, Daniel Joost, Vassili Tamm, Leonhard Lasimer, Johan Põlts.
182. Kübaraäri „Helmi“ H. V i i l u k a s, Tallinn, S. Karja 18—5, naistekübaraäri, ärip. Helmi Viilukas.
183. Kunstvaigu presstöööstus „Modern“, V i l l e r s ja Ko, Tallinn, Fählmanni 12, kunstvaigust esemete valmistamine, täisühing, täisosanikud Helene Villers, Voldemar Vaks ja Johannes Kaasik, ühingu osakapital Kr. 7.000.—, prokurist Aleksander Villers.
184. Karl V i s n a p u u, Rakvere, Lai 5, pudukauplus.
185. Alfred V i s s a s, Pärnu, Brackmanni 4, toiduainetekauplus.
186. R. V ä ä n, Paluperä v., segakauplus, ärip. Rudolf Vään.

187. „Amov“, A. Väärt ja O. Maripuu, Tallinn, Videviku 16, jalanõudetööstus, täisühing, täisosanikud August Väärt ja Otto Maripuu, ühingu osakapital Kr. 500.—

Registreeeritud muudatused:

1. Kose jahu- ja villatööstus G. Aavik ja E. Villup, Saare v., täisosaniku Elsa Villupi perekonnanimeks „Aavik“ ning ettevõtte firmaks: „Kose jahu- ja villatööstus G. Aavik ja E. Aavik“.
2. Verner Adler'i viljakauplus asub Rakveres, Tartu 59 (enne nr. 58).
3. Jaan Anderson'i toiduainetekaupluse asukohaks Viljandi, Riia mnt. 12 (enne Pärnu mnt. 13).
4. Ernst Apollo jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Heeringa 25 lihakaupluse.
5. Hane-Étel (Anette) Bassi eesnimeliseks „Chane-Étel“ ja perekonnanimeks „Gronimov“ ning tema Tallinnas, Kuninga 4, asetseva kaupluse firmaks on „parfümeeria- ja kosmeetikakauplus „Bello“ Ch. Gronimov“.
6. Ernst Bergmann lõpetanud metsaostu- ja eksportäri Tallinnas, Vabadusplats 7 ja avanud Pärnus, Brackmanni 8 metsaostu- ja eksportäri, tegutsedes ühtlasi metsaostuse alal, sealseks prokuristiksi on Jaan Varrik, varem reg. metsamaterjali ostu- ja eksportäri Kurssaares, Pikk 48 peab edasi, kus prokuristiksi on Jakob Kuks (Kuksa).
7. Marie Blum'i, kes peab toiduainetekauplust Tallinnas, V. Ameerika 18, uueks perekonnanimeks on „Ploom“ ja firmaks „M. Ploom“.
8. Olga Blum'i perekonnanimeks „Ploom“ ning tema Tallinnas, S. Tartu 22 asuva lastepesu- ja valmisriietekaupluse firmaks „Olga Ploom“.
9. Kaubamaja Thomas Clayhills & Son, Tallinn, Olevimägi 14 leping muudetud, osakapital suurendatud Kr. 36.000-ni, Hellmuth Witte jun. ja Axel Paulseni prokuura kustunud. Kollektiiv-prokuura antud Oscar Wildt'ile ja Robert Dondorff'ile.
10. Maria Dröner'i, kes peab Tallinnas, S. Tartu 78 toiduainetekauplust, uueks perekonnanimeks on „Tamme“.
11. Jüri Feldmann lõpetanud toiduainetekaupluse Tallinn, Vecrenni 57 ja avanud toiduainetekaupluse Tallinnas, Sceb'i 8.
12. Kaubandus-kontor „Salta“, Louis Frankentahl ja Ko, Tallinn, Aia 5-a, leping muudetud.
13. August Frosch'i perekonnanimeks „Kase“ ning tema Tallinnas, S. Tartu 20 asuva toiduainetekaupluse firmaks „August Kase“.
14. Ida Grin jätkab äritegevust, avades Tallinn, Liivalaia 102, söögimaja.
15. Eugen Grünblatt avanud Tartus, Näituse 9 toiduainete- ja piimakaupluse, toiduainetekauplust Tartu, Kooli 44, peab edasi.
16. August Haugas jätkab äritegevust, avades Tallinnas, S. Tartu 50 värvi- ja kosmeetika-kaupluse.
17. Oskar Heine klaveriäri asukohaks on Tallinn, Rataskaevu 14—2 (enne Rüütli 4).
18. Marie Hermann'i perekonnanimeks „Härmat“ ning tema Rakveres, Turukaubamajas 4 asuva segakaupluse firmaks „Marie Härmat“.
19. Aktsia-selts Rob. Holst ja Ko, juhatuse asukohaks Tallinn, Pärnu 150 (enne Narva mnt. 42-a—4).
20. Anton Itter jätkab äritegevust, avades Pärnus, Rääma 28 toiduainetekaupluse.
21. Ida Janisthali Tallinnas, Valli 4 asuva ettevõtte ärialaks „kivinõude-, nahkasjade- ja jalanõudekauplus“ endise kivinõudekaupluse asemel.
22. Anette-Pauline Juuse jätkab äritegevust, avades Tallinn, Kullasepa 3 mөөäri, firma all: Mөөäri „Smart“ A. Juuse.
23. Evgenia Järge'i segakaupluse asukohaks Põseri, Turuplats 6 (enne Võru t. 10).
24. Anna Kalmeti toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Akadeemia 11, enne Muuli ja Brackmanni t. nurgal.
25. Karl Kangmann'i ees- ja perekonnanimeks Karl-Eduard Kaldma, ning tema Tallinnas, Tsemendi 1-a asuva metallitööstuse firmaks „Karl Kaldma“.
26. Emilie Kasemets jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Laadaplats 181 praak- ja pruuigitud jalanõude kaupluse.
27. Jüri Kitsingu raadio- ja elektritarvete-kaupluse asukohaks Tartu, Riia 33 (enne Lossi 7).
28. Melania Kivi avanud lihakaupluse Nõmmel, S. Pärnu 28; samas peab edasi toiduainete kauplust.
29. Julie Kleemann jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Laadaplats 200 jalanõudekaupluse.
30. Johan Klettenberg'i toiduainetekaupluse asukohaks on Nõmme, Sakala 5 (enne Tallinn, Koidula 30).
31. Vennad Klompus ja Ilja Reffes, Tartu, Kaubaheev 1, naha- ja kalossidekaupluse firmaks „Klompus ja Ko“.
32. Adele Koik jätkab Kloostri v., Rannakülas jahuveški pidamist firma all: „Jõesuu“ jahuveški A. Koik.
33. Andres Koni lihakaupluse asukohaks Tallinn, Girsensoni 29 (enne U. Kalamaja 37).
34. Juhan Koppa jätkab äritegevust, avades Tallinn, V. Ameerika 8 toiduainetekaupluse.
35. Evald Kösti jätkab äritegevust, avades Tartu, Kalmistu 10, mehaanilise kivitööstuse.
36. Paul Kõrts'i, kes peab Nõmmel, S. Pärnu 95 toiduainetekauplust, uueks perekonnanimeks on „Alavec“.
37. Olaf Lemberg jätkab äritegevust, avades isikliku vahetalituse agentuuri ja reklaamibüroo firma all: „O. Lemberg Talu-majad“.
38. Alide Leo jätkab äritegevust, avades Rakveres, Tallinna 39 puusärge- ja pärjääri.
39. Martin Leufeldt jätkab äritegevust Pühalepa v., Heltermaal, Hiiumaa autobusedimide pidamise alal.
40. Liba Libertal lõpetanud suka-, kindaõblemise-, nõelumise ja appreteerimise tööstuse Tallinn, Tatari 48-b ja avanud samas õblemistööstuse firma all „Õblemistööstus „Ideal“ Liba Libertal“.
41. Karl Liikane segakauplus asub Tallinn, Laadapl. 163 (enne nr. 167).
42. Karl Liivak, V.-Vändra al., Jaama 1, jätkab äritegevust metsatööstuse alal.

43. Liisa Liivaste toiduainetekaupluse asukohaks Tallinn, V. Ameerika 52 (enne Malmi 2).
44. Mihail Loorents lõpetanud ainuisikliku äripidajana pagaritööstuse pidamise Tallinn, S. Tartu 10 (vt. reg. uued firmad Loorents ja Ko), samas asuvat pagari- ja kondiitriäri peab edasi firma all „M. Loorents“.
45. Elisabeth Lundmann jätkab äritegevust, avades Tallinn, Lembitu 24 toiduainetekaupluse.
46. A. Markus & H. Seezen lõpetanud tappeedi- ja kosmeetikakaupluse Tallinn, Viru 19, kauplusi Tallinn, Harju 45 ja Tartu, Võidu 1 peab edasi.
47. Hugo Masingu Tartus, Lai 17 asuva peenemehaanikatöökoja firmaks: „Teaduslike aparatuuride tööstus Hugo Masing“ ja firma prokuristik Voldemar Masing (piiratud prokuura).
48. Haja Maslovski avanud Erra v., Kiviõlis segakaupluse, varem reg. kudumisetööstust Narva, 7. Peetri 2, peab edasi.
49. Elvine Meisteri, kes peab segakauplust Püsi v., uuteks nimedeks on „Elvi Merila“, toiduainetekauplus Rakveres, Tartu 36-a lõpetatud.
50. Oskar Melsi perekonnanimeks „Mölts“ ning tema nahatööstuse, mis asub Tallinn, Köhleri 9, firmaks „Oskar Mölts“.
51. Helene Men-Mini Tallinnas, Endla 62-d asuva ettevõtte ärialaks toiduainetekauplus endise pudukaupluse asemel.
52. Elvine Merila Tallinnas, S. Tartu 77 asuva ettevõtte ärialaks „kella- ja kullasepäiri“.
53. Mihkel Murdlaine toiduainetekaupluse asukohaks on Nõmme, Nurme 38 (enne Hiiu 4).
54. Melania Möls avanud Tallinnas, S. Ameerika 32 puuhoovi, varem reg. puuhoovi Tallinn, Koidu 45, peab edasi.
55. K.-m. C. Müller & Co, Tallinn, Prii 3, täisosanikud Carl Müller ja Ekaterina Levy lahkunud, ettevõtte jätkab tegevust täisühinguna firma all: Tallinna kudumise ühisus A. Tabor ja Ko, ühingu osakapitaliga Kr. 12.500.—, täisosanikudeks on Aleksander Tabor ja Grigori Losovsky.
56. Martin Nahkur jätkab äritegevust, avades Järva-Jaani alevikus, Pikk 19 pagariäri.
57. Osvald Normann avanud lihakaupluse Tallinnas, Girgensoni 32, edasi peab samasugust kauplust Tallinnas, Prii 12.
58. Karl Novek lõpetanud Petseri v. jahuveski ja Kioma vallas jahu- ja villatööstuse ning avanud Vastseliina v., Vastseliina as. jahuveski ja saeveski firma all „Karl Novek“.
59. Aktsiaselts „Näitus“, juhutuse asukohaks Tallinn, Harju 43 (enne V. Viru 12).
60. Liisa Ohakas jätkab äritegevust, avades Viljandis, Jakobsoni 37, toiduainetekaupluse firma all „L. Ohakas“.
61. Hermann Orriku perekonnanimeks „Ojaru“ ning tema Tallinnas, Pärnu mnt. 116 asuva toiduainetekaupluse firmaks on „H. Ojaru“.
62. Martin Otsmanni perekonnanimeks „Otsmaa“ ning tema Haapsalus, Tallinna mnt. 27 asuva toiduainetekaupluse firmaks „Martin Otsmaa“.
63. Katta Palleuberti toiduainetekaupluse asukohaks Tallinn, U. Maailma 7 (enne Lembitu 24).
64. Ernst Pihlakas jätkab äritegevust kirjastuse alal Tallinnas, Lembitu 16—4 firma all „Kirjastus E. G. Pihlakas“.
65. Amanda Pällo õmblustööta asukohaks Narva, Raja 15-a (enne Joala 13).
66. Eduard Pöder jätkab äritegevust, avades Tallinn, Heeringa 22 toiduainetekaupluse.
67. Anna Reinhold jätkab äritegevust, avades Haapsalus, Turuplats 6 pudukaupluse.
68. Kompveki- ja šokoladivabriku „Riola“ o.-ü., asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 150 (enne Kreutzvaldi 2).
69. Vassily Romanzev avanud Tallinn, V. Posti 7 alumiiniumpudelikapslite tööstuse, varem registr. eksport-agentuuri peab edasi Tallinn, Müürivahe 16.
70. Benjamin Rubanovitš lõpetanud valmisriietetöökoja Tallinnas, Harju 24; valmisriietäri Tallinnas, Harju 22—24 peab edasi.
71. Kr. Saar ja Ko, Tallinn, Viru 3, usaldusühingusse täisosanikuna juure tulnud Otto Saar, ühingu osakapital suurendatud Kr. 20.000-ni.
72. Kaubanduskontor „Nord“ Saller asub Tallinn, Kodu 18—6 (enne Vene 10—1).
73. Ene Selgise perekonnanimeks „Haidak“ ning tema Tartus, Turu 9—1 asuva õmblustöökoja firmaks „Ene Haidak“.
74. Ilja Senčillo avanud Tallinnas, Paldiski mnt. 25 pesukoja, varem registr. pesukoda Tallinn, Apteegi 3 peab edasi, mõlemad ettevõtteid ühise firma all: „Pesukoda „Liilia“ I. Senčillo“.
75. Rudolf Simka lõpetanud jalanõudetööstuse Tallinn, Liivamäe 35—12 ja avanud Tallinn, Laadaplats 201 jalanõudeäri firma all: Jalanõudekauplus „Kordia“, R. Simka.
76. Maria Simmeri perekonnanimeks „Siht“ ning tema Tallinnas, Vabriku 3 asuva toiduainetekaupluse firmaks „Maria Siht“.
77. Metsaäri „Maja“, P. Simmul ja T. Peipman, Tallinn, Hollandi 5, ehitusmaterjalide müük, Tõnu Peipman ühingust lahkunud; ettevõtte tegevust jätkab Paul Simmul ainuisikliku äripidajana firma all „Metsaäri „Maja“, P. Simmul“.
78. Jaan Stiim jätkab äritegevust, avades klišeetööstuse Tartus, Lutsu 4.
79. Jaan Suits jätkab äritegevust, avades Viljandi v. segakaupluse firma all „J. Suits“.
80. Eduard Takkeri perekonnanimeks „Aruoja“ ning tema Tartus, Gildi 7 asuva metallitööstuse firmaks: Ed. Aruoja Metallitööstus „Leek“.
81. Ferdinand Taak ja Jaan Aunapu elektrielemendi- ja patareitööstus „Valgus“, Valga, Härrade 13, täisühing tegevuse lõpetanud, ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Ferdinand Taak firma all: Ferd. Taak'i elektri-elementi- ja patareitööstus „Valgus“.
82. Olga Tooteri perekonnanimeks „Katko“ ning tema Nõmmel, S. Pärnu 152 asuva küttepudeäri firmaks „Olga Katko“.
83. Samuel Torop jätkab äritegevust, avades Koiola v., segakaupluse ühes viina- ja piiritusemüügiga.

84. Eduard Treikelder & Ko, Tallinn, L. Koidula 11, täisühing tegevuse lõpetanud ja ettevõtte (elusloomade ja liha en-gros müük) tegevust jätkab Eduard Treikelder ainuisikliku äripidajana firma all: „Eduard Treikelder“.
85. Alfred Uusrandi toiduainetekaupluse asukohaks Viljandi, Tartu 36 (enne Posti 28).
86. Rosalie Vaher jätkab äritegevust, avades Pärnus, Karuselli 24 toiduainetekaupluse.
87. Jüri Vahter jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Narva 53 harjatööstuse.
88. Oskar Valdson lõpetanud praakjalanõudekaupluse Tallinn, V. Ameerika 20, samas asuvat jalanõudetööstust peab edasi.
89. Oskar Veide perekonnanimeks „Vaidlo“ ning tema Saku vallas asuva saeveski firmaks „O. Vaidlo“, metsatööstuse lõpetanud.
90. August Verpsoni segakaupluse asukohaks Paadremaa v., Paadremaa k. (enne Tõstamaa v.).
91. Hans Väljaots jätkab äritegevust, avades Ropka vallas veoäri.
92. Marie Vöhlmanni perekonnanimeks „Vöölmä“, ning tema Tallinnas, U. Kalamaja 39 asuva toiduainetekaupluse firmaks „M. Vöölmä“.
93. Karl Võika segakaupluse asukohaks Põltsamaa, Jõgeva mnt. 44 (enne nr. 42).
20. Alfred Figeis, Pärnu, Karuselli 24, toiduainetekauplus.
21. G. Fleiser, Tartu, Kastani 43-a, toiduainetekauplus.
22. P. Golubev, Tartu, Raekoja 102, toiduainetekauplus.
23. Benjamin Gordin, Pärnu, Gustav-Adolfi 14, tekstiiltööstus.
24. Leivatööstus U. Grandt ja Ko, Tallinn, Pärnu 140.
25. Johannes Haava jahuveski, Kärla v., Anijala k.
26. M. Heil, Uue-Kariste v., Metsamõisa k., segakauplus.
27. Marie Hellmann, Tallinn, Kõie 13, toiduainete- ja piimakauplus.
28. Aleksandra Hünze, Tallinn, Liivalaia 40 kübaraäri.
29. Hans Ibrus, Abja v., Paluoja alevik, talu rahvatarvetekauplus.
30. J. Husk, Abja v., Paluoja alevik, liha-kauplus.
31. M. Husk, Abja v., Paluoja alevik, söögimaja.
32. Maria Jakensfeldt, Pärnu, Tallinna mnt. 81, toiduainetekauplus.
33. Ulrich Jantra, Pärnus, Papiniidu, lammutustööd Waldhoffi varemetes.
34. H. Johansson, Torgu v., lide k., segakauplus.
35. G. Johanson, Tallinn, Vabriku 15, puduja kirjutusmaterjalikauplus.
36. Paberitööstus „Vahapaber“, omanik H. Johanson, Tallinn, Aiavilja 3.
37. P. Jõumees, Tartu, Tähe 64, toiduainetekauplus.
38. J. Jänes, vanaasjadekauplus „Kesktöö“, Viljandi, Mäe 3-a.
39. Liisa Järv, Viljandi, Uku 11, toiduainetekauplus.
40. Minna Järvine, Rakvere, Viru 1, toiduainetekauplus.
41. A. Jürma ja Ko, Tallinn, S. Tartu 50, kosmeetika- ja värvikauplus.
42. Oskar Kallas, Tallinn, Pärnu 4, vana-ruaukauplus.
43. H. Kalsen, Päidla v., metsatööstus.
44. V. Kelder, Tartu, Tööstuse 13-a, toiduainete- ja piimakauplus.
45. Anna Kengsepp, Pärnu, Laatsareti 7, toiduainetekauplus.
46. L. Kerge, Tartu, Aleksandri 71, toiduainetekauplus.
47. M. Kihu, Tartu, Turu 16, vanakraamikauplus.
48. M. P. Kiin, Tallinn, Viljandi 5, lihakauplus.
49. Regina King, Tallinn, Jakobsoni 24, kübaraäri.
50. J. Kinger, Sõmeru v., Kaarli as., segakauplus.
51. Ernst Kirikal, Viljandi, Tartu 1, raadioelektri-foto jne. tarveäri.
52. Luise Kirm, Tallinn, Heeringa 22, toiduainete- ja piimakauplus.
53. Vassili Kitov, Petseri, Tartu 10, tee- ja söögimaja.
54. Mihkel Klaas, Kalvi v., Rannu k., segakauplus.
55. Elvine Kommussaar, Tartu, Söögiturg 5, toiduainetekauplus.

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Melanie Aarde, Tartu, Meltsiveski 15, toiduainetekauplus.
2. Aleksander Aedsalu, Tallinn, U. Tatari 19, maiusainete en-gros müük autolt.
3. Boris Agassild, Pärnu, Riia mnt. 57, toiduainetekauplus.
4. Allmann, Vahastu v., segakauplus.
5. A. Andersson, Viljandi, Jakobsoni 13, nõude- ja majatarvetekauplus.
6. Viktor Annus, Tallinn, Siiversi 5, toiduainetekauplus.
7. Rudolf Berg, Tartu, Narva 44, toiduainete- ja piimakauplus.
8. August Bergmann, Veltsa v., segakauplus.
9. Jaan Birin, Valga, Vabaduse 33, toiduainetekauplus.
10. Georg Blaubrück, Tallinn, Niguliste 18, klaverite väljauürimise ettevõte.
11. Hilda Bombas, Tallinn, Müürivahe 9, toiduainetekauplus.
12. C. Bosshardt, Tallinn, V. Karja 1—10, nikeldamisetöökoda.
13. Tõnis Busch, tee- ja söögimaja, Tartu, Holmi 17.
14. J. Drommeter, Tallinn, Vene 10—2, agentuur.
15. E. Duubas, Tallinn, Valli 4, jalanõudeäri.
16. Rohu- ja värvikauplus Siegfried Eberhardt, Tallinn, Harju 34.
17. E. Eltermann, Tallinn, V. Ameerika 23-a—4, petrooleumi müük autolt väikesel arvul.
18. E. Enno, Tartu, Riia 54, liha- ja vorstikauplus.
19. H. Estental, reklaam- ja teadetebüroo „Vahemees“ Rakvere, Lai 16.

56. J. Kompus, Uderna v., talurahvatarvete-kauplus.
57. Alfred Koni, Tallinn, Girgensoni 29, liha-kauplus.
58. Taali Kotkas, Tallinn, Magasini 13-a, liha-kauplus.
59. Aino Kriisa, Tallinn, Astri 16, lihakauplus.
60. H. Kruuste, Tallinn, Kentmanni 28, toiduainetekauplus.
61. Vello Kukk, Tallinn, Vene-Balti teh., maalritöö.
62. Mart Kuulberg, Rakvere, Näituse 11, toiduainetekauplus.
63. Eduard-August Kuusik, raamatuäri „Sõber“, Tartu, Raekoja 10.
64. Olga Kõõts, Kuressaare, Kohtu 1, sega-kauplus.
65. Mäelteski villatööstus O. Leesmäe, Taevere v., Lõhmuse as.
66. Edgar Lehis, Rapla v., puusepatöökoda.
67. Gustav Leivategija, Tartu, Ülikooli 17, toiduainetekauplus.
68. O. Lieders, Tallinn, Sauna 1, restoran.
69. Anna Lill, Taevaskoja, pagariäri.
70. Johannes Litsak, Tartu, Tähe 72, toiduainetekauplus.
71. L. Lomp, Tallinn, Narva mnt. 105, pudu- ja kirjutustarvete-kauplus.
72. Liina Lossmann, Tartu, Aleksandri 15, juuksetööstus.
73. Maria Lugas, Tallinn, Graniidi 5, toiduainetekauplus.
74. Johan Luur, Pärnu, Karja 30, toiduainete-kauplus.
75. Martin Lätte, Pärnu, U. Sauga 23, põllusaaduste ost-müük.
76. H. Maasikas, Tallinn, Heeringa 22—6, pudu-, pesu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
77. Kaunissaare jahuveski Evald Malström, Alavere v.
78. O. Martin, Tartu, Uueturu 25, kanamunade ost-müük ja koloniaalkauplus.
79. Endel Matto, Tartu, Tööstuse 11, toiduainetekauplus.
80. Pansion Meder, Elva al., Vene 5, suvepansion.
81. R. Meenkov, Väana v., Kindluse k., õllekauplus.
82. Marie Mekšraitis, Tallinn, Laadaplats 35, valmisriietekauplus.
83. Kadri Meremaa, Tõrva, Viljandi 6, õllekauplus.
84. A. Meresmaa, Tallinn, Juure 14, toiduainete- ja piimakauplus.
85. Mihkel Metsaots, Tallinn, Aafrika 31, toiduainetekauplus.
86. „Dr. pharm. Hans Metsapa apteek“, Tartu, Raekoja 69/71.
87. V. Mihailov, Holstre v., Pirmastu, talurahvatarvete-kauplus.
88. Juuksetööstus „Salme“, S. Mikkov ja Ko, Tallinn, Lai 33.
89. Kaubanduskontor M. G. Miller, Tallinn, S. Tartu 45.
90. P. Mitt, Tallinn, Maakri 6, vanakraami-kauplus.
91. M. Moisar, Tallinn, Linda 6, toiduainete-kauplus.
92. Aug. Murd, Tallinn, Kopli 2, puuvilja-, maisainete- ja alkoholiliste jookide kauplus. (Järgneb).

Toiduainete turg

London.

21 I. Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri	sh. 92/- — 94/-
Daani	„ 96/-
Hollandi	„ 93/-
Eesti	„ 86/-
Rootsi	„ 93/-
Poola	„ 86/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.

Northern Manitoba	sh. 55/10 ¹ / ₂
Rosario Santa Fe	„ 40/6

Jahu, kaal — 440 Ingl. n. = 63,5 kg

Good Canadian	sh. 20/-
-------------------------	----------

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „ 10/6

Kaerad, „ „ „ „ = 50 kg „ 9/3

Linad, cif per tn.

Livonian, Basis Risten	£ 72/-
Tows Soviet	„ 71/-

Manchester.

Või.

Eesti	sh. 118/- — 120/-
Läti	„ 118/- — 120/-
Soome	„ 125/- — 127/-
Rootsi	„ 125/- — 127/-

Daani	„ 134/- — 137/-
Uus-Meremaa, finest	„ 114/-
„ „ first	„ 111/-

Hamburg.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest	
Manitoba I, cif 100 kg eest term.	\$ 6.46
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term.	„ 6.91

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis	sh. 190/-
„ „ Amsterdamis	„ 188/-

Suhkur, cwt. (50 kg)

toores	sh. 5/9 — 6/3
Belgia	„ 7/4 ¹ / ₂
Tšehhi	„ 7/1 ¹ / ₂
Poola	„ 7/1 ¹ / ₂
Holland	„ 7/6

Riis, Burmah II Rmk. 10.50

Või, Berliinis,

Deutsche Markenbutter	Rmk. —
Feine Molkereibutter	„ —
Molkereibutter	„ —
Landbutter	„ —
Kochbutter	„ —

Välisbörsid

	L O N D O N										
	14. I	15. I	17. I	18. I	19. I	20. I	21. I	22. I	24. I	25. I	26. I
Frank . . .	150 87	148 75	148 62	148,87	148.71	149.50	150.87	149 87	150.25	153.37	153.43
Dollar . . .	4.9922	4.9962	4.9960	4.9975	4 9972	4 9987	4.9977	4.9987	4.9982	4.9967	4.9977
Rootsi kr. .	19.399	19.399	19.399	19.3 99	19.399	19.3 99	19.399	19 399	19.399	19.399	19.399
Daani kr. . .	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400
Norra kr. . .	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901
Saksa mk . .	12 407	12.407	12.406	12.405	12 412	12 410	12.412	12 410	12.410	12.407	12.411
Soome mk. . .	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22
Floriin . . .	8.9756	8.9731	8.9728	8.9706	8.9715	8.9712	8.9687	8 9681	8.9681	8.9690	8.9693
Liira	94.90	94.90	94.91	94 92	95.—	95.—	94.97	94 97	94 97	94.97	94 97
Helveetsia fr.	21 636	21.627	21.633	21.633	21.636	21.632	21.630	21.630	21.630	21.635	21.633
Tšehhosl. kr.	142.12	142.37	142.31	142.37	142 37	142.43	142.43	142.37	142.43	142.43	142.43
Belga	29.560	29 547	29 547	29 547	29 552	29.532	29.570	29 577	29.575	29.612	29.607
Peseeta . . .	48.600	48.600	48.600	48 600	48.600	48 600	48.600	48 600	48.600	48.600	48 600
Silling	26.40	26.46	26.46	26 46	26.45	26.46	26.46	26 46	26.46	26.46	26.46
Slott	26.31	26.37	26.37	26.37	26 37	26.37	26.37	26 37	26.37	26.37	26.37
Pengö	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25 12	25.12	25.12	25.12
Latt	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25 25	25.25	25.25	25.25
Eesti kroon .	18 25	18.25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18.25	18.25	18.25
Litt	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29 37	29 37	29.37	29.37	29.37
Tšerv.	26.49	26 48	26.48	26.48	26.50	26 50	26.49	26.49	26.49	26.48	26.48
Höbe p. n. .	19 ^{13/16}	19 ^{3/4}	19 ^{17/16}	—	20 ^{3/8}	20 ^{3/16}	20/—	20/—	20/—	20/—	20 ^{1/8}
Kuld " " . .	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.
Plaat. " " .	7 ^{1/2} d.	6 ^{1/2} d.	8 ^{1/2} d.	7 ^{1/2} d.	7 ^{1/2} d.	7 ^{1/2} d.	8 d.	7 ^{1/2} d.	7 ^{1/2} d.	7 d.	7 ^{1/2} d

	B E R L I N										
	13. I	14. I	15. I	17. I	18. I	19. I	20. I	21. I	24. I	25. I	26. I
Naelsterling .	12.420	12.420	12.420	12.415	12.42	12.425	12 425	12.420	12.420	12.420	12.420
Frank	83 65	82 —	82 —	82.—	83.—	83.50	83.60	82.80	82.80	82.50	81.50
Dollar	2.485	2.488	2.485	2.485	2.486	2.485	2.485	2.485	2 485	2.486	2.486
Rootsi kr. . .	64.—	64 —	64.—	63.98	64.—	64.03	64.03	64.—	64.—	64.—	64 —
Daani kr. . . .	55.44	55.44	55.44	55.42	55.44	55 46	55.46	55.44	55.44	55.44	55 44
Norra kr. . . .	62 41	62.41	62.41	62.38	62.40	62.43	62.43	62.40	62.40	62.40	62.40
Soome mk. . .	54.90	54 90	54.90	55.90	55.90	55.90	55.90	54.90	54.90	54.90	54.90
Floriin	138 34	138.38	138 31	138.33	138 40	138.47	138.48	138.44	138.54	138 51	138 16
Liira	13 10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Helveetsia fr.	57 46	57.42	57.37	57 38	57 40	57 41	57.41	57.41	57.41	57.41	57.12
Belga	42.09	42.08	42.03	42.01	42.03	42.05	42.06	42 02	42.02	42.—	41.98
Latt	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49 15	49.15
Eesti kr. . . .	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68 20	68.20	68.20	68.20
Litt	41 98	41.98	41.98	41 98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

27. I 1938. a.

	Kroonid.		Kroonid
Nisupütü (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Poolsõre	100 kg. 43.—
„Sampo“	100 kg. 28.—	Sõre	„ 43 —
„Kungla“	„ 34.—	Manna	„ 43.—
„Kalev“	„ 37.—	Rukkijahu	100kg. 17.20—18.50
„Eesti parem“	„ 43.—	Rukkipütü	„ 26.—
„Granular“	„ 37.—	Nisujahu, pehme — sõre	„ 28.00—43.00
		Kaerahelbed	32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 26. I 1938. a.

	Kroonid.		Kroonid.
J. Puhk ja Pojad suurveski:		Raualakk, tünnides, netto . . .	100 kg 16.75
Jahud: rukki	100 kg 17.20—18.50	Imbutusõli D, C, netto, tünnides . . .	" 6.75—7.75
" " püül	" 26.00	Maanteeõli	" 6.00
" " nis, pehme—sõre	" 28.00—43.00	Viljapuu-karbolineum, netto . . .	ltr 0.30
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg —.32	Mootorpetrooleum,	kg 0.12,5
A/S. Rotermann'i teh.		" -nafta	" 0.11
Jahud: leivajahu	100 kg —	Diiselnafata	" 0.11
" " rukki	" 17.50	Putukamürk „Puttox“	" 1.50
" " püül	" 25.50—29.—	Raud, sordi	100 kg 22.00
" " nis, pehme — sõre	" 27.00—43.—	" latt	" 25.00
Nisu	" 20.00—22.50	" vits	" 28.00—35.00
Rukis	" 16.00	Raudplekk	" 34.00—38.—
Kaerad, toidu	" 14.00—15.00	" tsingitud	" 47.00—51.—
Odrad, õlle	" 18.—	Raudtalad	" 23.00—25.00
" toidu	" 16.00—18.00	Teras, talla, ree	" 29.—
Seemned: ristikeina, punane,		" vedru	" 32.—
hiline	100 kg —	" valu	" —90.—1.—
timuti	" —	Inglitina	" 450.—485.—
Linaseemned, külvi, 0/0 baas	" —	Seatina	" 50.—52.—
Õlilaseemned, 90/0 baas fr.		Vaskplekk, punane	" 200.—250.—
saatejaam	" —	" valge	" 180.—210.—
Herned, toidu, rohelist	" 26.00	Tsinkplekk	" 75.—80.—
Riis, Burma II	" 47.00	Masinaõli	" 22.—
Kartulitärklis „Supérieur“	" 24.—	" Poola	" —
Siirup, kartuli, 42/0	" 25.00—27.—	" Ameerika	" 22.—
Glükoos	" 27.—	Mootoriõli, Ameerika	" 38.00—60.—
Margariin, kodumaa	" 77.50—87.50	Autoõli, Ameerika ja Daani	" 42.00—105.—
Kakao, Hollandi	1 kg 1.80—2.40	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-	
" Eesti	" 1.00—2.30	teõli, tsistern.	1000 kg 65.00—70.—
Kohv, Rio, Santos jne.	" 2.65—3.30	Tsilindriõli, Ameerika	100 " 30.00—56.—
" Kesk-Ameerika sordid	" 4.75—5.75	Nafta, Vene	" 14.00—14.50
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	" 5.60—6.—	" Ameerika	" 14.00—14.50
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	" 5.00—5.50	" Poola	" —
Sidrunid	kast 22.00—27.00	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	" 15.00—16.00
Apelsinid	" 24.00—27.00	" Ameerika " " "	" 15.00—16.00
Suhkur, peenike, Inglise 100 kg 44.75—45.00		Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-	
" " Vene	" —	tööst. segabensiin, fr. Tallinn, netto ltr.	—31
" " Poola	" 44.50—45.00	Auto-bensiin	—31
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		A/Ü. Eesti Kiviõli bensin, „Estolin“,	
Irboska ja Narva	" 2.50	tsistern. fr. Tall. ühes teedemaks.	" —32
" lahtine, Saksa, fr. Tallinn	" 2.30	Bensiin, I s., välisbensin	kg —44
" " Vene	" 2.10—2.30	Pesuosoda, kodumaa	100 kg 8.50—9.00
" " Hispaania meresool	" 2.—	Seebikivi	" 29.00—30.50
Heeringad, A.-s. Kaland. „K“ vag. viisi tünn	" 33.—	Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg	7.00
" " „Matties“	" 40.—	" tsinkvalge, välism.	" 54.—59.50
" " „Matfulls“	" —	" tinavalge, „	" 0.80—0.84.50
Šoti „Matties“, I sort	" 52.—	" ooker, „	" 0.16—0.29
" " „Matfulls“	" 53.—	Väetisained: Superfosf. Ingl. 18/20/0 kott	—
Liha, sea, I sort	1 kg 00.75—00.82	Superfosfaat Holl.	" —
Liha, looma I sort	" 00.42—00.55	" Vene	" —
Õlikoogid, linaseemne	100 kg 15.00—15.50	" lahtiselt, fr. piir 100 kg	—
Sojatangud	" 16.—	Segafosfaat 22/23/0	" —
Nisukliid	" 12.—	Eesti fosforiit 25/27/0	" —
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg 36.50	Kaalisool 40/0	" —
Kivisüsi, auru, Newcastle, fr. Tall.	" 31.50	Salpeeter, tšilli 16/0 (terakujul.)	" —
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg 50.—	Väavelhapu ammoonium 20,6/0	" —
Kütteturvas (A/s., „Eesti Turbat.“)	" 10.—	Tsement,	
Põlevkivi, netto	" 9.—	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere	5.85
Kütteõli, vaadi viisi, netto	100 kg 5.60	paberkottides	5.15
Raskeõli A. B. C.	" 8.00	Kriit, toores	100 kg 3.50—4.00
Estobituumen A. B. C. D. E. F.		" pestud	" 4.15—4.25
tünnid br.	" 9.75	Kivitorv	" 14.00—24.00
Asfaltemulsioon	" 10.25	Puutorv	" 18.—
" mastiks	" 5.75	Lubi	" 2.20
Katuselakk, vaatides,	" 10.25	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	" 30.—
Fenolaat, tünnides,	" 5.25	" krohvimise, v. Tallinn	" 37.50
Karbolineum „Estokarbolineum“			
A. B. C. netto	" 8.75—11.75		

	Kroonid
Telliskivi, I s., tr. Tallinn, sadam	1000 tk. —
Silikaat, I s., fr. vabrik	42.00
Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)	kast 125.—
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg 2.30—2.60
Tallanahk, Ameerika, I s.	2.60—2.90
Linaseemneõli	100 „ 63.00—64.—
Värnits	64.00—65.—
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob. Tall. hl/alk.	33.00—35.—
Paber, rotatsioon	100 kg 23.20
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr. 52.00—62.00
„ „ Mitkal	40.—53.50

24. I 1938. Puuvill, Liverpooli börs.
 American Fully Middling inglise nael (lbs) eest ingl. pennides (d) loko 4.88; jaan. 4.74; veebr. 4.76; märts 4.78; apr. 4.81; mai 4.84.

Lambavill 15. VIII 36. a.	
I sort	1 kg Kr. 3.55
II „	2.80
III „	2.05

Või. — Tendents: nõrk.

1. sort 1 kg Kr. 1.67, mis on tuln. sisse 17.—23. I 1938.
 Lambaliha. 19. I 38. a. Eksporditava värske lambaliha hind Tall. tapamaj. headuse järgi 95—100 s. kg.
 Peekonsigade nädalahinn. Tallinnas 21. I 1938. a.
 Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.87	0.82		
55,5—59 „	0.82	0.78	Siseturu	hinnad
72,5—75 „				
75,5—80 „	0.78	0.74		

Elussigade hindadeks noteeriti:

90—120 kg raskused	60 s. eluskaalu kg.
121—160 „	65 „ „
üle 160 „	60 „ „

Kanamunad. 21. I 38. Tendents: langev.

1 kg eksportmune fr. kogumispunkt Kr. 1.15.
 1 „ siseturumune Kr. 1.05.

Piim. 24. I 1938. a.

Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:

I valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	13	s. ltr.
I valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	12	„ „
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	11	„ „
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	10	„ „

Juust. 17. I 38. — Tendents: kindel.

Juustu hinnaks noteeritakse ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn

Eksportjuust:	Siseturu juust
sort 12 A 112 senti kg.	Šveitsi 125.—
„ 12 B 109 „	Hollandi 100.—
„ 11 A 110 „	Backstein 100.—
„ 11 B 107 „	Konserv. 135.—

Lina d. 21. I 38. Tendents: püsiv.

Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	118	116
hoffsdreiband HD	109	107
dreiband D	100	98
ordinäärdreiband OD	91	89
liivi ordinäärdreiband LOD	82	80
takupraak H	73	71

		Kroonid
Takud	I	1 kg. 80
„	II	70
„	III	60
„ ehituse	17

Kartulid. 15. I 38. — tendents: kindel.

Söögikartul: Virumaa raudteejaam. 2.60—3.00 kv.

Seemnekartul: 3.50 4.25 „

Tööstuskartul: piiritusevabr. 11—13 s. tärgklise kg. ehk. 2.10—2.40 s. tärgklise kg.

Aiasaadused. 21. I 38.

Õunad: liivi sibuldun, ekspordikõlvulised, pakkimiskuludeta fr. Tallinn — s. kg.; talvesordilised, punasevärvilised, ekspordikõlvulised, pakkimiskuludeta fr. Tallinn — s. kg.

Jõhvikad: ekspordikõlvul., fr. Tallinn, pakkimiskuludeta 23 s. kg.

Tendents: püsiv.
 Sigurid: ekspordikõlvul., fr. kogumisp. 19 s. kg.

Tendents: rahulik.
 Sibulad: ekspordikõlv., fr. kogumisp. 20 s. kg.

Tendents: püsiv.
 Kurgid: konservitud, ekspordikõlvulised,

ca 5 kg plekknõu Kr 2.20
 Tendents: püsiv.

Metsamaterj. hinnad fr. laduplats Tallinn. 12. I 38.

Palgid: kuusk ja määnd . . thm. kr. 17.00—19.—

Pakud, kuusk r.-m. „ —

„ määnd „ —

Paberipuud „ —

Toepuud „ 7.—8.

Pakud: kask thm. „ 20.00—30.—

„ lepp, I sort „ 34.—

„ II sort „ 20.—

„ haab I „ „ 35.—

„ II „ „ 25.—

Prussid „ 35.00—37.00

Saetud materjal | 25% laudu:

„ kuusk u/s „ 38.50

„ IV sort „ 31.50

„ määnd u/s „ 38.50

„ IV s „ 34.50

Kasilauad „ —

Krohvilliistud „ 28.00—34.00

Liiprid 25 cm × 25 cm × 272 cm tk. „ —

„ 15 „ × 25 „ × 270 „ „ 3. —

Tendents: langev.

Lina Prahid.

Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk. 14.25

„ — Gent 1016 „ sh. 30/—

„ — Dundee „ 32/6

Puumaterjalid. Standard

Tallinn— London „ sh. 45/—

„ — Hull „ 45/—

„ — Southampton „ —

„ — Manchester „ 55/—

„ — Grangemouth „ 37/6

„ — Belfast „ 60/—

„ — Dundee „ 40/—

„ — Antwerpen „ 45/—

„ — Gent „ 45/—

„ — Rotterdam „ 42/6

„ — Amsterdam „ 46/—

Segakaup.

Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk. 18.00—30.—

„ — London 1016 kg sh. 17.00—45.—

„ — Stokholm 1000 kg Rkr. 11.00—30.—

„ — Stettin, või, tünn Rmk. 1.50

„ — London 1016 kg sh. 2/6

Mööblitööstus

Birk ja Wunderlich

Uudne mööbel

Büroo: Viru 16

Telefon 467-91

A. SAKOVSKI

Tallinn, Pärnu 6 (Valli 10, Urla maja)
Kõnetraat 441-96

Esindab

**VICKERS-
ARMSTRONGS
LIMITED**

TEHASEID

Valmistus-eriala:

Posti-ja reislaurikud	Kondenseerimise
Sõjalaevad	ja aurutamise
Ölimootorid laeva-	seadeldised
dele ja kulvamaa	Mitmesugused
otstarbeks	pumbad
Auruturbiinid	Seebivalmistamise
Aurumasinad	masinad
Ujuvad dokid ja	Kaevanduste sea-
kraanid	deidised
Välksemad laevad	Valamise ja sepi-
Tsemenditootmise	kodade seadeldi-
masinad	sed jne. jne.

**Praktilise raamatupi-
damise kursuste büroo**

Tallinn, V. Karja 7 3, postk. 210

Tel. 481-44



1919. a. asut. täielisimad praktilised
**raamatupidamise ja
kaubandust. kursused**

suusõnal ja kirjateel

V. Karja 7—3. Tel. 481-44

Soovitab maksuta oma arvurikkast õpilaste perest vilunud ja mitmeaastase praktikaga raamatupidajaid, äriteenijaid, praktikante jne., vastutusega tööoskuse eest. **Võtab enda peale** äride ja tööstuste raamatupidamist ja korrashoidu. Aruannete koostamine ja praktilise raamatupidamise sisseseadmine j. n. e.

Kõnet. kella 1—3

Bilansivõimeliste tööjõudude põhjalik ettevalmistamine kõikid. raamatup. süsteemidel ja aladel. Kaub. üldteadus, aritm., kirjavahetus ja seadused

Kavad maksuta

Soodsad tingimused

Masinakirjakursused 10-sõrmel. pimed. süsteemil uutel masinatel. Õpilaste vastuvõtt iga päev kella 9—8

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk t. 2. 1938.

Vastutav toimetaja H. ANTO.